

Datum raadsvergadering	29-05-2013
Raadscommissie	F&V en overige commissies
Datum raadscommissie	22-05-2013
Bijlagen	2

Registratienr.	BD 13.3637436
Datum B&W besluit	23 april 2013
Portefeuillehouder	T. Schroor
Steller	T. van der Wal
Telefoon	7682
E-mail	peggy.van.der.wal@groningen.nl

Onderwerp

Gemeenterekening 2012

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de Gemeenterekening 2012 vast te stellen;
- II. het rekeningresultaat 2012 bestaande uit het concernresultaat, dienstresultaten en bijzondere resultaten, samen met de vrijval van reserves te bestemmen conform voorstel, zoals opgenomen in bijlage 1 en 2 van voorliggend raadsvoorstel;
- III. de gemeentebegroting 2013 dienovereenkomstig te wijzigen;
- IV. de bestemmingsreserves in te stellen en op te heffen zoals opgenomen in bijlage 3 van voorliggend raadsvoorstel.

(Publieks-)samenvatting

Bijgaand ontvangt u de Gemeenterekening 2012, waarin wij verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en de financiële resultaten over 2012.

Het begeleidende raadsvoorstel bestaat uit drie delen:

1. onze gebruikelijke aanbiedingsbrief, waarin we u in hoofdlijnen informeren over de beleidsmatige en financiële resultaten. Aansluitend hebben we in hoofdstuk 2 een inhoudelijke selectie van de beleidsresultaten opgenomen;
2. een verantwoording en toelichting bij de financiële resultaten en de financiële positie van onze gemeente (hoofdstuk 3);
3. onze voorstellen voor bestemming van het resultaat, alsmede enkele andere voorstellen die we bij deze gelegenheid aan u voorleggen (hoofdstuk 4).

Daarna treft u een aantal bijlagen aan. We specificeren en lichten onze voorstellen daarin toe.

Inleiding

Vaststelling van de jaarrekening is een verplichting die voortvloeit uit de Gemeentewet. Onder verantwoordelijkheid van het college wordt de jaarrekening opgesteld. Met de vaststelling van de jaarrekening 2012 geeft de raad invulling aan haar controlerende rol ten aanzien van het gevoerde beleid 2012 en de daarbij behaalde resultaten. In de jaarrekening wordt ingegaan op de behaalde resultaten ten opzichte van de door de raad vastgestelde begroting.

Beoogd resultaat

Door vaststelling van de jaarrekening wordt het jaar 2012 afgesloten. Door het besluit over de bestemmingsvoorstellen wordt het rekeningsaldo verdeeld.

Kader

Het opstellen van de jaarrekening is wettelijk geregeld in de Gemeentewet. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft wettelijke voorschriften waaraan de jaarrekening moet voldoen. De jaarrekening wordt door de accountant gecontroleerd. Van deze controle brengt de accountant rechtstreeks verslag uit aan de raad.

Argumenten/afwegingen

Vaststellen van de jaarrekening is een verplichting vanuit de Gemeentewet.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

De jaarrekening is het verantwoordingsdocument, waarmee de gemeente verslag uitbrengt van de behaalde beleidsresultaten en financiële resultaten over 2012.

Financiële consequenties

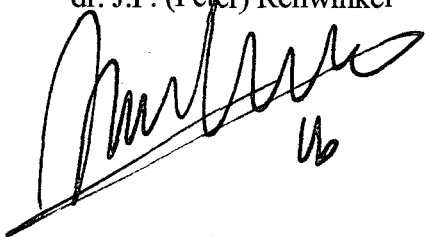
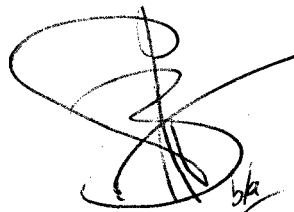
De gemeenterekening sluit met een tekort. Het bij dit raadsvoorstel gevoegde bestemmingsvoorstel geeft aan op welke wijze het tekort zal worden gedekt.

Realisering en evaluatie

Na vaststelling van de jaarrekening zal deze worden aangeboden aan de provincie als toezichthouder. Tevens wordt aan het CBS de Informatie voor Derden (IV3) aangeleverd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Rehwinkel', with a horizontal line drawn through it. There is a small mark below the signature.A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a vertical line.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

RAADSVORSTEL REKENING 2012

INHOUDSOPGAVE

1. Aanbiedingsbrief	2
2. Beleidsresultaten	6
3. Financiële resultaten en financiële positie	12
3.1 Inkomsten en uitgaven per programma	12
3.2 Rekeningresultaten	13
3.2.1 Concernresultaat	13
3.2.2 Dienstresultaat	19
3.2.3 Bijzonder resultaat	21
3.3 Afwijking ten opzichte van Voortgangsrapportage 2012-III	23
4. Voorstellen	27
4.1 Voorstel bestemming rekeningresultaat 2012	27
4.2 Voorstel bestemming reserve Extra beleid en overige reserves	28
4.3 Voorstel instellen en opheffen van reserves en voorzieningen	28
4.4 Begrotingswijziging	29
Bijlagen	30
1. Overzicht en toelichting voorstellen bestemming rekeningresultaten	30
2. Overzicht en toelichting voorstellen bestemming reserves Extra Beleid en wijzigingen in de reserves	39
3. Overzicht en toelichting nieuw in te stellen en op te heffen reserves en voorzieningen	43

stad.

1. Aanbiedingsbrief

Het jaar 2012 was in vele opzichten een bewogen jaar. Het college viel en een groot project als de tram, waar jarenlang aan is gewerkt, werd stopgezet. De afwikkeling van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs (O2G2) kreeg een behoorlijke nasleep. De economische crisis heeft zich verdiept en dit zien we vooral terug in een stagnatie dan wel teruggang in de woningbouw en in de vestiging van nieuwe bedrijven en winkels. In de staart van 2012 nam de werkgelegenheid af en zijn er meer mensen in Groningen aangewezen op een uitkering.

Dit heeft zijn weerslag op de (financiële) resultaten van de gemeente Groningen: voor de derde keer op rij presenteren we een tekort. Dit tekort bedraagt 27,8 miljoen euro. Na de verwerking van de verschillende bestemmingsvoorstellen, waaronder het aanspreken van reserves resteert er een te dekken nadelig saldo van 12 miljoen euro. We stellen voor dit tekort te dekken door een onttrekking aan de algemene egaliseringsreserve (verder AER). De voorgestelde onttrekking is verwerkt in het weerstandsvermogen in de gemeenterekening 2012.

Voor het grootste deel is het negatieve resultaat toe te schrijven aan een afboeking van 25 miljoen euro op de grondexploitatie Meerstad, die we vanwege de aanhoudende stagnatie op de woningmarkt noodzakelijk achten. Voor het overige correspondeert het Rekeningresultaat 2012 in grote lijnen met de Begroting 2012. Enkele grotere afwijkingen lichten we hieronder toe.

In deze jaarrekening 2012 leggen we verantwoording af over het in dit jaar gevoerde beleid en de behaalde resultaten. Voor de komende jaren verwachten wij niet uit het (financiële) dal te komen. Er zullen behoorlijke ingrepen noodzakelijk zijn.

Woningbouwlocaties en bedrijventerreinen

Zoals gezegd hebben we vanwege de voortdurende stagnatie op de woningmarkt net als vorig jaar een fors verlies genomen op de grondexploitatie Meerstad.

Uw raad heeft op 27 februari 2013 de grondexploitatie Meerstad 2012 vastgesteld. In de vorige herziening, de Grondexploitatie Meerstad 2011, hielden we al rekening met tegenvallende afzet in de jaren 2012 tot en met 2014. Nu we een jaar verder zijn, zijn de economische omstandigheden niet verbeterd en heeft de crisis op de woningmarkt zich verder verdiept. We schatten in dat het economisch herstel en het aantrekken van de woningmarkt en verkoop van bedrijventerreinen langer op zich laten wachten dan vorig jaar was voorzien. Daarom nemen we meer tijd voor de ontwikkeling van Meerstad. Hiervoor hebben we een voorziening getroffen om de boekwaarde van het project Meerstad met 25 miljoen euro te verlagen.

In 2011 hebben we een voorziening getroffen van 40 miljoen euro om de mogelijke gevolgen van de crisis voor woningbouwlocaties en bedrijventerreinen op te kunnen

vangen. Eind 2012 hebben we onze grondexploitaties herzien en vast moeten stellen dat het nadeel, gecorrigeerd met een rente-effect, nog circa 3 miljoen euro nadeliger was dan de eerder voorziene 40 miljoen euro.

Met de Regio zijn de afspraken herzien zodat er én minder gebouwd gaat worden en meer geconcentreerd.

Met de raad is afgesproken de grote grondexploitaties regelmatig te herzien. De Stuurgroep Grondexploitaties, met daarin de wethouders Grondzaken en Economische Zaken is sinds eind januari 2013 actief. De Stuurgroep volgt marktontwikkelingen nauwgezet en bewaakt de financiële taakstelling en voortgang van de grondexploitaties. Bij inhoudelijke en financiële dilemma's kan zij snel optreden. Daarnaast kan zij nieuwe initiatieven versneld oppakken.

Andere tegenvallers

Andere belangrijke tegenvallers deden zich voor op diverse terreinen. Zo zorgt het faillissement van TCN/SIG voor een verlies van 6,7 miljoen euro omdat het bedrijf haar schulden niet zal aflossen. Naar aanleiding van het rapport van de commissie Klaassen over de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs (O2G2) hebben we een nabetaling moeten doen aan het bijzonder onderwijs van 6,1 miljoen euro. De afhandeling van het geschil met de bouwer van de parkeergarage Damsterdiep heeft ons 4,7 miljoen euro gekost. Deze nadelen zijn grotendeels gedekt of meegenomen in de begroting 2013. De exploitatieresultaten van het Parkeerbedrijf vallen tegen. Wij hebben u hierover geïnformeerd in de Rapportage Parkeerbedrijf 2012. Vooral de inkomsten uit (nieuwe) parkeergarages en handhaving bleven achter bij onze verwachting. Voor 2012 levert dit een verlies op van 1,8 miljoen euro.

Tegenover deze tegenvallers stonden maatregelen die leidden tot financiële voordelen. Hierop komen we in hoofdstuk 3 van dit raadsvoorstel terug.

Aanvulling weerstandsvermogen

Het gemeentelijk weerstandsvermogen actualiseren we twee keer per jaar. Op basis van besluiten van uw raad streven we voor de korte termijn naar een ratio van 0,8 en voor de lange termijn naar een ratio van 1,0. In de primitieve begroting 2013 is de ratio van het weerstandsvermogen bepaald op 0,44. Tegelijkertijd met het indienen van de begroting zijn voorstellen gedaan om het weerstandsvermogen te versterken, waardoor de ratio in de actuele begroting 2013 uitgekomen is op 0,8. Bij de rekening 2012 komen we lager uit, namelijk op een ratio van 0,6. Dit is onvoldoende. De twee belangrijkste oorzaken van de verslechtering van het weerstandsvermogen zijn de vorming van een voorziening voor Meerstad en de verlaging van de algemene egaliseringsreserve als gevolg van de verwerking van het nadelige resultaat na bestemming 2012.

Het is noodzakelijk het weerstandsvermogen aan te vullen. Het risicoprofiel van de gemeente blijft de komende jaren hoog, onder andere doordat de economische crisis

aanhoudt. Ook de overheveling van nieuwe taken als gevolg van de decentralisatie bij het Rijk zal invloed hebben op ons risicoprofiel. Om een ratio van 0,8 te realiseren is een aanvulling van 38,4 miljoen euro nodig. Voor een ratio van 1,0 is een aanvulling van 76,9 miljoen euro nodig. We betrekken de benodigde aanvulling van de reserves bij de voorbereiding van de begroting 2014.

Naast de aanvulling van het weerstandsvermogen, moeten we ook beslist aandacht blijven schenken aan scherp risicomanagement. Het kader voor het risicomanagement is vastgelegd in de kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2011. Om onze kennis en aanpak op dit terrein te vergroten nemen we als gemeente deel aan het Veranderlab Strategisch Risicomanagement waarin we samen met tien andere gemeenten, onder begeleiding van het Zijlstra Centre en het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement werken aan het risicomanagement. Een belangrijke doelstelling hierbij is het continu aandacht organiseren voor risico's en hierover in dialoog zijn met elkaar. Zo zorgen we ervoor dat risico's (nog) eerder in beeld zijn, zodat keuzes maken en bijsturing mogelijk is.

Investeren én aanpassen

Juist ook in tijden van economische tegenwind is het belangrijk om te blijven investeren in de Stad(jer). De voorbereidende werkzaamheden voor het Forum en de Oostwand zijn in 2012 daadwerkelijk begonnen. De gestarte veranderingen in de 'huiskamer van de Stad' zijn voor iedere bezoeker zichtbaar.

Het stoppen van de regiotram was een pijnlijke maar noodzakelijke beslissing. Met het stopzetten van de ontwikkeling van de regiotram is ons bereikbaarheidsvraagstuk uiteraard niet opgelost. Samen met de regio onderzoeken we hoe we de bereikbaarheid in onze regio kunnen waarborgen en verbeteren. Dat doen we via een zogenoemde 'brede netwerkanalyse van ons verkeerssysteem'. We kunnen zo bepalen welke maatregelen nodig zijn om de (openbaar vervoer)bereikbaarheid van stad en regio te verbeteren.

Voor de aanpak van de Zuidelijke ringweg zijn we in overleg met bewoners, scholen, bedrijven en andere partners om de leefbaarheidsvraagstukken die er nog zijn op te lossen.

Ook hebben we als gemeente geanticipeerd op een aantal grote wetswijzigingen en daarmee gepaard gaande extra taken die op ons afkomen in het sociale domein (transitie jeugdzorg en AWBZ en Participatiewet). We doen dit met partners in de regio maar ook in VNG en G32 verband. Om later beter een inhoudelijke kanteling te kunnen maken, zijn we gestart met een aantal pilots.

Tot slot willen we het niet onvermeld laten dat we ook in 2012 in staat zijn geweest om de aantrekkelijkheid van de Stad op peil te houden. We weten binnen de gemeente Groningen toch manieren te vinden om bijvoorbeeld de staat van onderhoud, leefbaarheid en veiligheid op een hoog niveau te houden. De Stadjer is

hier, over het algemeen genomen, zeer positief over. In ieder geval behoorlijk positiever dan ongeveer tien of vijftien jaar geleden. Dit valt af te lezen aan de in 2012 gehouden enquête op het gebied van de Leefbaarheid en Veiligheid. De aantrekkelijkheid van de Stad blijkt ook uit feit dat het aantal toeristen ook in 2012 weer is toegenomen.

Meer over de in 2012 behaalde beleidsresultaten leest u in het volgende hoofdstuk van dit raadsvoorstel, 'Selectie uit de beleidsresultaten'.

Een blik vooruit

We verwachten dat de economische crisis c.q. de gevolgen ervan, ons nog wel enkele jaren parten zal spelen. Vandaar dat we de grondexploitaties hebben herzien, verliezen erop hebben genomen en ons weerstandsvermogen hebben versterkt. Wij houden er rekening mee dat de werkloosheid verder zal oplopen.

In de komende jaren voorzien we nog twee omvangrijke financiële bedreigingen. Als eerste noemen de voorgenomen decentralisaties in de AWBZ, Jeugdzorg en op het gebied van Werk en Inkomen. Deze centralisaties gaan gepaard met forse bezuinigingen. Daarbovenop komen dan de Haagse bezuinigingen.

In 2013 en daarna komen we voor zéér ingrijpende inhoudelijke, organisatorische en financiële keuzes te staan. Die keuzes zullen moeilijk zijn en in de Stad duidelijk voelbaar en merkbaar worden.

Eind 2012 is een nieuw college aangetreden met als belangrijkste motto: 'Verbinden en vernieuwen'. Dit zullen we tegen het licht van de te maken keuzes meer dan ooit moeten doen. We streven naar een andere rol van de overheid, naar een opener cultuur met meer betrokkenheid van burgers, bedrijven en organisaties. Door middel van onder meer Stadsdebatten willen we Stadjes actief bij de te maken keuzes betrekken. De komende tijd willen we de Stadjer vanuit zijn eigen kracht en inzet benaderen. Wij blijven daarbij altijd oog houden voor kwetsbare groepen in de samenleving.

We hebben er vertrouwen in dat we zo de grote, soms lastige, opgaven waar we in onze Stad voor staan, gezamenlijk aan kunnen. In onze binnenkort te verschijnen voorjaarsbrief zullen we u hierover nader informeren.

2. Beleidsresultaten

In dit hoofdstuk presenteren wij u een selectie van de belangrijkste beleidsresultaten die we in 2012 realiseerden. De selectie is geordend volgens de programma's van de Programmabegroting.

Programma 1 Werk en Inkomen

- Door de aanhoudende crisis ontvingen in 2012 meer mensen een bijstandsuitkering. Het totale aantal mensen in de bijstand nam toe tot 9.079 op 31-12-2012. Opvallend is dat het aantal jongeren licht is gedaald van 1.024 naar 1.012 op 31-12-2012.
- *Anticiperend op de invoering van de nieuwe participatiewet zijn SOZAWE en Iederz intensiever gaan samenwerken om tot één programma Werk en Participatie te komen.*
- In 2012 zijn we gestart met de ontwikkeling van participatiebanen en uitstroombanen. De voorbereidingen kostten meer tijd dan verwacht. Hierdoor hebben we in 2012 minder klanten op een participatiebaan kunnen plaatsen dan verwacht.
- Vanaf juli 2012 bouwen we de gesubsidieerde arbeid af. Met ons 200 banenplan voorkomen we dat er (gedurende de afbouwperiode) knelpunten ontstaan bij maatschappelijke organisaties in de Stad.
- In 2012 zijn 670 werkzoekenden geplaatst bij werkgevers. 370 van hen vallen onder Social Return (het opnemen van werk/leerbanen en stageplekken in aanbestedingsvoorwaarden). Onze aandacht voor Social Return heeft in totaal 30% meer plekken opgeleverd dan in 2011.
- Samen met onder andere onderwijsinstellingen en werkgevers is in 2012 de basis gelegd voor een meer vraaggerichte benadering van werkgevers. We gaan de dienstverlening organiseren vanuit één centraal werkgeversservicepunt.
- Van alle ingediende aanvragen Wwb hebben we in 2012 89% binnen 8 weken afgehandeld (2011: 86%). Daarmee zijn we op de goede weg naar ons doel: 100% binnen 8 weken.
- Het beroep op inkomensondersteuning (o.a. bijzondere bijstand, langdurigheidstoelage) neemt toe. Het aantal meldingen voor schuldhulpverlening is in 2012 ten opzichte van 2011 met bijna 5% toegenomen.
- We zijn begonnen met de herstructurering van de sociale werkvoorziening. We detacheren meer, en we bouwen de werk/leer bedrijven af. Door de rijksbezuinigingen hebben we fors minder contracten met externe opdrachtgevers afgesloten. Onder andere vanwege het niet afsluiten van een nieuwe CAO voor de werkvoorzieningsbedrijven is het resultaat van Iederz beter dan verwacht.

Programma 2 Economie en Werkgelegenheid

- De economische recessie leidt tot toenemende leegstand op bedrijventerreinen, kantorenlocaties en van winkels. Daarom revitaliseerden we bedrijventerreinen en we stelden actieplannen op voor kantorenlocaties, zoals Corpus den Hoorn en het Europapark. Dit doen we zoveel mogelijk samen met ondernemers
- Ondanks de recessie is het aantal arbeidsplaatsen in Groningen licht gegroeid. Het totaal aantal werkzame personen nam met 0,3 procent toe tot 135.537 (peildatum 1 april).
- In onze topsectoren Energie en Healthy Ageing en ICT steeg het aantal bedrijfsvestigingen. Met uitzondering van Healthy Ageing is ook een groei te zien in het aantal arbeidsplaatsen. Dat danken we mede aan onze actieve ondersteuning en stimulering van marktinitiatieven, en acquisitie en promotie, zowel nationaal als internationaal. Aan dit laatste hebben onze stedenbanden, vooral in Noord-Duitsland en Noordoost Europa bijgedragen.
- In 2012 steeg het totaal aantal bedrijfsvestigingen met bijna vier procent. Vooral de stijging van het aantal eenmanszaken was fors. Dit is zowel een effect van de economische crisis, als ook een trend van deze tijd. Om de kansen voor deze starters te vergroten, bieden wij hen via diverse platforms ondersteuning en de mogelijkheid tot netwerkvorming, zoals via Startersdagen en Onderneem 't.
- In de recreatiesector, en dan vooral de horeca, stijgt het aantal arbeidsplaatsen. Dit geldt helaas niet voor de detailhandel. We hebben in 2012 gewerkt aan een zo goed mogelijk economisch klimaat in de binnenstad. Met een aantrekkelijk evenementenprogramma en activiteiten vanuit het Informatiecentrum hebben wij getracht om zoveel mogelijk bezoekers naar de binnenstad te trekken. Dit is gelukt.
- Eind 2012 zijn we op het Europapark, samen met Waterbedrijf Groningen, gestart met de aanleg van een collectieve warmte/koude opslag (WKO). Met het systeem maken we een grote stap naar een duurzame warmte en koudevoorziening voor het Europapark.

Programma 3 Jeugd en onderwijs

- In 2012 gaven we het Vensterschoolconcept een nieuwe impuls. Ook zetten we eerste stappen in de kwaliteitsverbetering van de schoolgebouwen.
- De jeugd gebruikt (iets) minder genotmiddelen en is (iets) vaker lid van een vereniging. Tegenover deze gezonde ontwikkelingen staat een afname van het percentage jongeren (12-17 jaar) dat voldoet aan de Nederlandse norm bewegen: van 74% in 2008 naar 63% in 2012.
- Het onderzoek naar de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs in Groningen werd afgerond. Hiermee willen we ons voordeel doen zodat dergelijke processen in de toekomst beter verlopen. In het verlengde daarvan werken we gezamenlijk aan een protocol.
- In 2012 zijn we begonnen met het opstellen van een onderwijspact met het gehele onderwijsveld. Een vernieuwende en verbindende aanpak om met alle

partners uit het veld te werken aan Groningen als dé onderwijsstad van Nederland.

- We hebben in 2012 gewerkt aan de voorbereidingen voor de transitie Jeugdzorg. De kaders voor de vernieuwing van het sociaal domein zijn vastgelegd in de nota 'Groningen voor elkaar; visie en uitgangspunten voor de vernieuwing van het sociaal domein'. Landelijk hebben we via de G32 en VNG gelobbyd voor de goede voorwaarden waaronder de decentralisaties moeten plaatsvinden.
- We zijn gestart met twee experimenten via de Sociale Teams. De samenwerking met andere Groningse gemeenten bij de decentralisatie van de Jeugdzorg is in gang gezet.

Programma 4 Welzijn, gezondheid en zorg

- Ook in dit programma spelen de decentralisaties een belangrijke rol. (zie hierboven 'Onderwijs en jeugd').
- Aansluitend op onze nieuwe visie voor het sociale domein, hebben we samen met de regiogemeenten een nieuw programma voor dak- en thuislozen en bemoeizorg gemaakt, waarin ambtenaren uit meerdere Groninger gemeenten samenwerken in een team. Uniek is ook de zeer actieve betrokkenheid van de doelgroep zelf.
- Om 'actief mee te kunnen doen' is - voor mensen met een beperking - vooral de eigen wijk belangrijk. Samen met bewoners, corporaties en (welzijn- en zorg-) instellingen hebben we in 2012 gewerkt aan meer mogelijkheden in de wijken. De STIPS - waar vraag en aanbod samen komen - spelen hierin een belangrijke rol.
- Door de pilot 'Eerder af op meldingen' is het aantal cliënten binnen de OGGZ gestegen. Het betreft veelal cliënten met enkelvoudige problematiek. De pilot voor de aanpak multi-probleemgezinnen is in 2012 succesvol afgesloten en wordt in 2013 in Beijum en de Indische Buurt voortgezet.
- Op een groeiend aantal middelbare scholen is voorlichting gegeven over homoseksualiteit en seksuele diversiteit. We hebben de intentieverklaring Lokaal emancipatiebeleid homoseksuelen met het Rijk ondertekend.
- Er is binnen het inburgeringsbeleid een verbetering gerealiseerd in het duale inburgeringspercentage (taal leren en direct toepassen in je werk of op school), hoewel de beoogde 80% niet is behaald. De door het Rijk opgelegde huisvestingstaakstelling is in 2012 behaald.

Programma 5 Sport en bewegen

- Via Bslim hebben we ook in 2012 weer vele kinderen en jongeren in beweging gebracht en laten kennismaken met sportverenigingen. Een nieuwe kansrijke ontwikkeling is de oprichting van drie Bslim-schoolsportclubs in Selwerd Paddepoel Tuinwijk, Lewenborg en Corpus Den Hoorn. In december 2012 waren al 80 kinderen van Vensterschool Selwerd Paddepoel Tuinwijk lid van de eerste Bslim-schoolsportclub in Groningen.

- In het kader van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen zijn verschillende projecten opgezet om mensen die te weinig actief zijn meer te laten sporten en bewegen. De projecten zijn in 2010 en 2011 opgestart en lopen t/m 2014. We richten ons hierbij op ouderen, mensen met een psychische beperking, mensen met een verstandelijke beperking en allochtone kinderen.
- We hebben in 2012 geïnvesteerd in renovatie en verbetering van sportaccommodaties. Op basis van signalen van de klant hebben we extra aandacht besteed aan onze dienstverlening en schoonmaak. De facturatie en subsidies voor de accommodaties hebben we beter op elkaar afgestemd en voor de voetbalverenigingen hebben we een seizoentarieef ingevoerd.
- We zijn onderhandelingen gestart met FC Groningen en de verenigingen op sportpark Corpus den Hoorn over het inpassen van de trainingsfaciliteiten voor FC Groningen op sportpark Corpus Den Hoorn.
- In 2012 hebben we de eerste Sportmonitor gepresenteerd. De monitor is een nulmeting en bevat een schat aan informatie over onder andere sportdeelname.
- We hebben in 2012 6 proefprojecten gedaan om na te gaan hoe de gemeente talentontwikkeling in een aantal sporten kan stimuleren.

Programma 6. Cultuur

- Eind november is de cultuurnota 2013-Cultuurstad Groningen: *Tegen de Stroom* in vastgesteld. Daarmee werd in totaal voor de jaren 2013-2014 2 miljoen euro incidenteel extra gereserveerd om culturele organisaties te steunen nu er minder subsidie komt van Rijk, provincie en soms ook gemeente.
- De bouw van het Forum is gestart. We stelden een datum vast voor bestuurlijke overdracht van De Openbare Bibliotheek Groningen naar het Groninger Forum (1 januari 2015).
- Na reorganisatie in 2012, een extra financiële bijdrage van gemeente en provincie en de komst van een nieuwe directeur heeft het Groninger Museum het jaar kunnen afsluiten met een sluitende exploitatie.

Programma 7 Verkeer

- Station Europapark is geopend. Onder het station is een fietsenstalling voor 750 fietsen.
- Bij de begroting 2013 is op een aantal fietsprojecten bezuinigd. Toch blijven we samen met andere partijen investeren in goede fietsenstallingen bij treinstations, belangrijke bushaltes en P+R-terreinen. De fietspaden Duinkerkenstraat en Antwerpenweg waren klaar in de zomer van 2012. Al eerder namen we de fietsbrug Plataanlaan in gebruik.
- Het stopzetten van de RegioTram was een pijnlijke maar een noodzakelijke beslissing. Samen met de provincie en regio zijn we eind 2012 begonnen met een nieuw en integraal verkeer- en vervoersplan voor de regio.
- De provincies Fryslân en Groningen zijn gestopt met de plannen voor de spoorlijn Groningen-Heerenveen.

- De inkomsten uit (nieuwe) parkeergarages en parkeerhandhaving bleven achter bij de verwachting. De afhandeling van het geschil met de bouwer van de parkeergarage Damsterdiep heeft 4,7 miljoen euro gekost. In de in maart 2012 vastgestelde nota Parkeren met Perspectief staat hoe we het parkeerbedrijf weer financieel gezond maken.
- Het project veilige schoolomgevingen is afgerond.
- We hebben 80 bushaltes toegankelijk gemaakt

Programma 8 Wonen

- De stagnatie op de woningmarkt noodzaakte ons voor Meerstad de boekwaarde te verlagen. We nemen een verlies van 25 miljoen euro. Het verlies op de overige grondexploitaties voor woningbouwlocaties bedraagt 19,8 miljoen euro. Dit dekken we grotendeels af met de voorziening die we bij de jaarrekening 2011 al getroffen hebben.
- In 2012 zijn er in totaal 1.136 woningen opgeleverd; 864 nieuwe en 272 vervangende nieuwbouw (herstructurering). In afstemming met onze partners binnen de Regio Groningen Assen hebben we het aantal jaarlijks te bouwen woningen in onze stad verlaagd naar 600 (exclusief jongerenhuisvesting).
- De nieuwbouw voor jongeren bleef achter bij de verwachtingen; er zijn 214 van de beoogde 600 eenheden opgeleverd. Voor de ouderen in onze stad zijn er voldoende woningen beschikbaar. Het aantal gezinnen is in 2012 vrijwel gelijk gebleven. Starters op de woningmarkt hebben het lastig. Met de starterslening hebben we 50 starters op weg geholpen.
- De corporaties zijn goed op weg om tot 2014 de beoogde verduurzaming (door o.a. betere isolatie) van 3.500 tot 4.500 woningen te realiseren.

Programma 9 Onderhoud en beheer openbare ruimte

- Ook in 2012 zijn we er in geslaagd om het onderhoud van de Stad op een goed niveau te houden. Met een score van 91% uit de (BORG) schouw voldoen we aan de beoogde onderhoudskwaliteit. Uit de tweejaarlijkse enquête leefbaarheid blijkt dat de tevredenheid over het onderhoud gemiddeld op hetzelfde hoge niveau is gebleven.
- We hebben opnieuw burgers en scholieren gestimuleerd zelf een bijdrage te leveren in het schoonhouden van de eigen woon- of leefomgeving. In totaal hebben circa 8000 mensen de 'handen uit de mouwen gestoken' tijdens acties als Lentekriebels.

Programma 10 Veiligheid

- In 2012 hebben we nagenoeg voldaan aan de vastgestelde opkomsttijden voor de brandweer en presteren we boven het landelijk gemiddelde. De repressieve ploegen voldoen aan de wettelijke opleidings- en geoefendheidseisen.
- De scores in de monitor Leefbaarheid en Veiligheid zijn op de onderdelen overlast, drugsoverlast en ervaren onveiligheidsgevoelens iets slechter dan bij de vorige meting. De wijken Centrum, Oosterparkwijk, Vinkhuizen, Beijum-oost en Korreweg/De Hoogte komen als het minst veilig uit de bus.

- De score op de indicator Verloedering is gedaald. Het aantal geweldsincidenten daalt. Dit zit voornamelijk in een daling in de binnenstad. Het aantal inbraken is iets lager dan in 2011.

Programma 11 Stadhuis en Stadler

- In het programma Stadhuis en Stadler werken we aan verdere verbetering van de dienstverlening aan onze Stadlers (burgers, bedrijven en instellingen). Uit onderzoek naar klanttevredenheid blijkt dat we daarin succes boeken.

Programma 12 Bedrijfsvoering

- In de organisatieontwikkeling zijn in 2012 belangrijke stappen gezet. Er is een nieuwe managementstructuur ingevoerd door de vorming van het Groningen Managementteam (GMT), een Groningen Management overleg (GMO) en een verbindingsgroep. Er zijn nieuwe kernwaarden, inrichtingsprincipes en een nieuw besturingsmodel ontwikkeld. Voor het omvormen van de huidige dienstenstructuur naar één organisatie met twee nieuwe beleidsunits en een concernstaf is veel voorwerk verricht. Net als voor de geplande samenvoeging van Iederz en SoZaWe.
- De vorming van een gezamenlijk Shared Service Center, waarin alle onderdelen van de bedrijfsvoering worden ondergebracht, ligt op schema.
- Er zijn uitvoeringsplannen opgesteld op basis waarvan in 2013 gericht verder kan worden gewerkt aan de organisatie nieuwe stijl.

Bovenstaand is een selectie van de belangrijkste beleidsresultaten. Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we naar de verantwoording in de afzonderlijke programma's.

3. Financiële resultaten en financiële positie

In dit hoofdstuk informeren wij u over de financiële resultaten in 2012 en de financiële positie van de gemeente. De rekening 2012 sluit met een nadelig resultaat van 27,8 miljoen euro. In dit raadsvoorstel lichten we de afwijkingen nader toe. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in de gemeenterekening 2012.

3.1 Inkomsten en uitgaven per programma

In onderstaand overzicht is de herkomst van de middelen en de lasten per programma weergegeven om een globaal inzicht te geven van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven.

Inkomsten	Rekening 2012
Algemene uitkering	278,2
Specifieke uitkeringen van het rijk	221,2
Gemeentelijke belastingen	62,9
Rente en dividend	20,0
Leges en heffingen	56,2
Huren en pachten	15,0
Overige inkomsten	207,1
uit/naar reserves	44,7
Totaal	905,2
Uitgaven per programma	
1. Werk en inkomen	276,6
2. Economie en werkgelegenheid	42,2
3. Jeugd en onderwijs	77,5
4. Welzijn, gezondheid en zorg	91,8
5. Sport en bewegen	28,7
6. Cultuur	50,7
7. Verkeer	38,9
8. Wonen	69,2
9. Onderhoud en beheer openbare ruimte	97,4
10. Veiligheid	31,5
11. Stadhuis en Stadjer	20,7
12. Bedrijfsvoering	39,3
13. Overig	25,3
15. Algemene inkomsten en post onvoorzien	43,2
Totaal Programma's	933,0
Saldo	-27,8

Bedragen in miljoenen euro's

3.2 Rekeningresultaten

Het nadelig resultaat van 28,6 miljoen euro is als volgt uit te splitsen in concern-, dienst- en bijzonder resultaat:

• Concernresultaat	-1,8
• Dienstresultaten	1,7
• Bijzondere resultaten	-27,7
	<u>-27,8</u>

3.2.1 Concernresultaat

Het nadelige concernresultaat bedraagt 1,8 miljoen euro. Dit nadeel is het resultaat van diverse afwijkingen waarvan de volgende afwijkingen het belangrijkste zijn:

Algemene uitkering	5,5	V
Stelpost ruil middelen stimulering woningbouw	-3,5	N
Vrijval Extra beleid	7,0	V
Vrijval 'BoSS' gelden	0,8	V
Wachtgeld en pensioenen wethouders	-2,7	N
Onroerende Zaakbelasting (OZB)	-2,1	N
Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)	0,5	V
ISV duurzame woningvoorraad	4,4	V
Slot- en Nacalculaties	1,2	V
Stopzetten/ anders dekken projecten	3,4	V
Stopzetten Regiotram	-1,1	N
Afwikkeling parkeergarage Damsterdiep	-4,7	N
Saldo financieringsfunctie	1,1	V
TCN/SIG	-6,7	N
Leges	-0,7	N
Rente investeringen	-0,6	N
Zernike college	0,8	V
Doorbetaling bijzonder onderwijs	-6,1	N
Reserve stichting WeerWerk	-0,6	N
Overig (diverse posten kleiner dan 0,5 miljoen)	2,3	V
	<u>-1,8</u>	N

TOELICHTING

Algemene uitkering

V 5,5 miljoen euro

De algemene uitkering is 5,5 miljoen euro hoger uitgevallen dan we verwachtten. Hiervan wordt 6,5 miljoen euro veroorzaakt door plaatselijke ontwikkelingen. De belangrijkste voordelen ontstaan hier door meer woonruimten, meer inwoners en een grotere omgevingsadressendichtheid.

Het overige nadeel bestaat uit landelijke ontwikkelingen, een nacalculatie van de uitkering uit het gemeentefonds in 2010/2011 en door voordelen op integratieuitkeringen. Een uitgebreide toelichting op de algemene uitkering treft u aan in programma 15.

Stelpost ruil middelen stimulering Woningbouw **N 3,5 miljoen euro**

In 2012 zijn de extra beleidsmiddelen van 3,5 miljoen euro voor het stimuleren van de woningbouw gebruikt als dekking voor de gemeentebegroting 2012. Deze dekking moest worden gerealiseerd door de beschikbare structurele middelen ad 245 duizend euro om te ruilen voor een incidenteel bedrag. Dat is in 2012 niet geëffectueerd. Het is technisch niet meer mogelijk om dit in boekjaar 2012 te repareren aangezien hiervoor een wijziging van de Gemeentebegroting 2012 nodig is. Hierdoor ontstaat nu een technisch/administratief nadelig resultaat van 3,5 miljoen euro. Bij de bestemming van het resultaat wordt dit technische resultaat tijdelijk gedekt uit de AER. Bij de begrotingswijzigingen 1^e kwartaal 2013 (juni) leggen wij uw raad een begrotingswijziging voor deze ruil voor. Hierna kan de ruil worden uitgevoerd en wordt er weer 3,5 miljoen euro aan de AER toegevoegd waarmee dit nadeel is opgelost.

Vrijval extra beleid **V 7,0 miljoen euro**

Jaarlijks ontstaat in de rekening een resultaat omdat beschikbare middelen voor extra beleid niet (geheel) worden uitgegeven. In principe dienen de beschikbare middelen extra beleid binnen twee jaren te worden besteed.

In 2012 ontstaat een voordeel van 5,6 miljoen euro door vrijval van incidenteel extra beleid. Het gaat om de volgende middelen:

• Uit 2012:	Organisatieontwikkeling	870	V
• Uit 2012:	Bestuurlijke dienstverlening	65	V
• Uit 2012:	Akkoord van Groningen kenniscampagne	114	V
• Uit 2012:	Veiligheidsbeleid	50	V
• Uit 2012:	BUIG	3.237	V
• Uit 2012:	Schuldhelp	70	V
• Uit 2012:	Herewegviaduct (tijdelijke maatregelen)	80	V
• Uit 2012/2011:	Cofinanciering Kennisprojecten	599	V
• Uit 2011:	Duurzaamheid	264	V
• Uit 2009:	Energiebesparing woningen	61	V
• Uit 2009:	0-db norm kamerverhuur	145	V
		<u>5.555</u>	V

Daarnaast is ook sprake van incidentele vrijval van structureel beschikbaar gesteld extra beleid. Wanneer structurele beschikbare middelen nog niet zijn ingezet, kunnen deze in het jaar vrijvallen. Structureel blijven de middelen beschikbaar voor het betreffende project. In 2012 is 1,5 miljoen euro van het structureel beschikbare extra beleid nog niet ingezet. Het gaat om:

• Uit 2011:	Wijkservicecentrum Lewenborg	14	V
• Uit 2009:	Project Oud en Nieuw	20	V
• Uit 2008:	Terreinwinst	62	V
• Uit 2007:	Terreinwinst	13	V
• Uit 2006:	Investeringsbijdrage programma fysiek	220	V
• Diverse jaren	Kapitaallasten fysieke investeringen	1.164	V
		<u>1.493</u>	V

Waar mogelijk betrekken we de vrijval van Extra Beleid (zowel incidenteel als structureel) bij de voorbereiding op de begroting 2014.

Vrijval 'BoSS' gelden

V 0,8 miljoen euro

De vrijval op de budgetten uit het programma voor Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling bedraagt 646 duizend euro. De vrijval zit vooral in de diverse budgetten ten behoeve van Informatisering en Automatisering (I&A), waar de in het oorspronkelijke bestedingsprogramma opgenomen bedragen niet of niet volledig zijn uitgegeven. Reden hiervoor is dat de aandacht in 2012 vooral gericht is geweest op de inrichting van de digitale werkplek en de planvorming voor het invoeren van zaakgericht werken. In 2012 is er minder uitgegeven aan I-beveiliging en investeringen op het gebied van open source software. Op het uitvoeringsprogramma Stad en Stadhuis is een voordeel van 150 duizend euro. Dit wordt veroorzaakt door diverse onderuitputtingen op budgetten voor Publieke Dienstverlening.

Wachtgeld en pensioenen wethouders

N 2,7 miljoen euro

In de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) zijn de pensioenrechten voor (ex-) bestuurders geregeld. Voor (toekomstige) uitkeringen aan ex-bestuurders of hun nabestaanden worden de gemeenten waar het ambt werd bekleed, aangesproken. Tot nu toe heeft er, o.a. door nog niet ingevoerde regelgeving door de rijksoverheid, onvoldoende fondsvorming plaatsgevonden om eventuele claims te kunnen betalen. Het ABP heeft berekend dat de gemeente Groningen voor de rechthebbenden een bedrag van 1,9 miljoen euro in de bestaande voorziening moet bijstorten om de aanspraak op toekomstige uitkeringen voldoende af te dekken.

Eind 2012 ontvingen zes oud-wethouders een wachtgeldvergoeding van de gemeente Groningen. Om in 2013 aan alle wachtgeldverplichtingen voor oud-wethouders te kunnen voldoen, wordt een voorziening gevormd waarin de volledige verplichting over 2013 wordt toegevoegd. In de voorziening is 0,8 miljoen euro gestort. Eind 2013 zal worden bepaald of op dat moment extra middelen aan de voorziening moeten worden toegevoegd in verband met de verplichtingen over 2014.

Onroerende Zaakbelasting (OZB)

N 2,1 miljoen euro

Het nadeel heeft een aantal oorzaken. In de eerste plaats valt de economische waarde van de woningen en bedrijven in de stad aanzienlijk lager uit dan ten tijde van de besluitvorming van de tarieven in het najaar van 2011 werd voorzien. Op dat moment waren de taxaties van de woningen en bedrijven niet afgerond. Voor het niet getaxeerde deel moesten aannames gedaan worden. In werkelijkheid vielen de taxaties lager uit dan destijds aangenomen werd. Dit levert een nadeel op van 0,5 miljoen euro.

De tweede oorzaak is een hogere inkomstenderving dan geraamd van 1 miljoen euro door meer bezwaarprocedures over de WOZ-waarde. Daarnaast is de volumegroei lager dan geraamd omdat er minder gebouwd wordt in de stad (nadeel 0,2 miljoen

euro). En ten slotte komt de economische crisis ook tot uitdrukking in een toename van het aantal leegstaande bedrijfspanden (nadeel 0,2 miljoen euro) en een nadeel van 0,2 miljoen euro door een toename van de oninbare vorderingen (meer failliete bedrijven en meer huishoudens in de schuldenregeling).

Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)

V 0,5 miljoen euro

In 2012 is er een voordeel van 0,5 miljoen euro op FLO/levensloop. De totale kosten voor de oude FLO-regeling en de kosten die we maken voor het overgangsrecht FLO blijven voor de Brandweer en de Ambulancedienst 0,5 miljoen euro achter bij het beschikbaar gestelde bedrag van 1,8 miljoen euro. Een verklaring voor de lagere kosten is dat de tendens zich voordoet dat repressief personeel er voor kiest om langer door te werken dan tot hun 55e. Hierdoor nemen de salariskosten die ten laste van het FLO-overgangsrecht komen af.

ISV duurzame woningvoorraad

V 4,4 miljoen euro

Het voordeel ontstaat doordat projecten nog niet zijn afgerond. Voor een uitgebreid overzicht van de besteding van de ISV budgetten wordt verwezen naar bijlage 8 Bestedingen ISV in de Gemeenterekening.

Slot- en nacalculaties

V 1,2 miljoen euro

In 2012 heeft uw raad de slotcalculaties Martiniziekenhuis (V 0,2), Sportlaan de Hoogte (V 0,3), en Vinkhuizen Zilverlaan (V 0,1) en de nacalculaties Fietsbrug Plataanlaan (V 0,6) en Overwinningsplein (-) vastgesteld.

Stopzetten/ anders dekken projecten

V 3,4 miljoen euro

Bij de begroting 2013 heeft uw raad besloten om een aantal projecten te stoppen of te dekken uit andere middelen. Bij de rekening 2012 leidt dit tot een voordeel van in totaal 3,4 miljoen euro op de volgende projecten:

• Revolverend fonds verbetering woonschepen	0,5
• Fietspaden langs Noordelijke Ringweg, spoorlijn Groningen-Sauwerd en Noord-Zuid route	0,8
• Woonschepenhaven	0,5
• Herinrichting Diepenring	0,2
• Overdracht A7/Gideonbrug	1,4
	3,4

Stopzetten Regiotram

N 1,1 miljoen euro

Door het stoppen met het project Regiotram moet er verlies worden genomen op de aankoopkosten Eikenlaan voor 0,6 miljoen euro en op het Glauqué-locatie voor 2,7 miljoen euro, omdat de aankoopwaarde hoger ligt dan de huidige marktwaarde. Verder is er vrijval van 2,2 miljoen euro op de gereserveerde kapitaallasten voor de Regiotram. Deze resultaten zijn onderdeel van de totale afrekening van het project Regiotram die later dit jaar aan uw raad wordt voorgelegd.

Afwikkeling parkeergarage Damsterdiep**N 4,7 miljoen euro**

De afhandeling van het geschil met de bouwer van de parkeergarage Damsterdiep leidt tot een verlies van 4,7 miljoen euro.

Saldo financieringsfunctie (Treasury)**V 1,1 miljoen euro**

Het voordelige resultaat op de financieringsfunctie is 1,1 miljoen euro. Dit resultaat bestaat uit een aantal onderdelen. Allereerst is er een voordeel van 1,5 miljoen euro op de korte mismatchfinanciering en een voordeel van 1,0 miljoen euro op nieuwe leningen doordat de marktrente aanmerkelijk lager was dan de begrote rente. Daar staat een nadelig resultaat van 0,9 miljoen euro op kort geld tegenover dat ontstaat door de lage rente en omdat we een lager saldo op onze bankrekening hadden dan waar we in de begroting rekening mee hielden. Verder hadden we een nadeel van 0,7 miljoen euro doordat we minder eigen financieringsmiddelen (reserves) beschikbaar hadden waardoor we meer leningen afgesloten hebben dan we in de begroting hebben aangenomen. Overige kleine verschillen leiden per saldo tot een voordeel van 0,2 miljoen euro.

TCN/SIG**N 6,7 miljoen euro**

Eind 2012 is het faillissement van TCN/SIG uitgesproken. De gemeente heeft een aantal vorderingen vanwege een achtergestelde lening en een rekening courant op TCN/SIG. Het bedrag van de vordering (6,725 miljoen euro) is toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren.

Leges**N 0,7 miljoen euro**

De afwijking van het resultaat op de leges wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de leges bouwactiviteiten. Door de huidige economische omstandigheden zijn er minder (grote) bouwprojecten. Dit levert in 2012 een nadeel op van 0,7 miljoen euro.

Rente investeringen**N 0,6 miljoen euro**

Dit administratieve nadeel ontstaat door een tijdsverschil tussen rentebetaling en rentetoerekening aan projecten.

Zernike college**V 0,8 miljoen euro**

De statuswijziging van het Zernikecollege is per 2012 ingegaan in plaats van 2013. Met deze statuswijziging ontvangt Groningen een lagere algemene uitkering (zie ook de analyse van het resultaat op de algemene uitkering in de Gemeenterekening). Hiertegenover staat het vervallen van de jaarlijkse bijdrage van 0,45 miljoen euro aan de gemeente Haren. Daarnaast ontstaat hierdoor een incidenteel voordeel van 0,3 miljoen euro.

Doorbetaling bijzonder onderwijs**N 6,1 miljoen euro**

Op basis van het advies Vermogen tot onderwijs van mr. L.J. Klaassen zijn besluiten genomen over de herziening van de bruidsschat aan en het versterken van het vermogen van het openbaar schoolbestuur O2G2. In de wet is de financiële

gelijkstelling verankerd. Dat betekent dat wij een doorbetalingsverplichting hebben aan het bijzonder onderwijs. Deze doorbetaling bedraagt 6,1 miljoen euro.

Reserve stichting WeerWerk**N 0,6 miljoen euro**

In de begroting 2012 is de reserve van de Stichting WeerWerk van 0,6 miljoen euro meegenomen ter dekking van gemeentelijke lasten. Afroming van de reserve is niet wenselijk vanwege de verhoging van de pensioenleeftijd. Deze verhoging van de pensioenleeftijd heeft gevolgen voor mensen met een seniorenbaan bij de stichting Weerwerk. De loonbetalingen worden hierdoor over een langere periode gecontinueerd. Het in stand houden van deze reserve betekent een nadeel van 0,6 miljoen euro.

Overig (diverse posten kleiner dan 0,5 miljoen euro)**V 2,3 miljoen euro**

Een groot aantal posten telt op tot een voordeel van 2,3 miljoen euro. De grootste hieruit: Control- en werkbudget financiën (N 319 duizend euro), Reserve Kinderen en armoede (N 450 duizend euro), stelpost onvoorzien (V 300 duizend euro), mobiliteit Topkader (V 304 duizend euro), DaFinci (V 232 duizend euro), overige belastingen (V 263 duizend euro), onderzoekskosten O2G2 (V 253 duizend euro) en BCF (V 278 duizend euro).

3.2.2 Dienstresultaat

De financiële resultaten op beleidsuitvoering komen in de rekening tot uitdrukking in de dienstresultaten. We lichten hier alleen de belangrijkste resultaten toe.

BD	-0,1	N
CT	0,1	V
DIA	0,4	V
HVD	0,0	N
Iederz	-0,7	N
MD	1,0	V
OCSW	2,7	V
ROEZ	-1,9	V
SZW	0,4	V
	<u>1,7</u>	<u>V</u>

DIA**V 0,4 miljoen euro**

Het voordeel wordt voor 243 duizend euro verklaard door incidentele vrijval op kapitaallasten van de revitalisatie van de Prefecten Hof. Daarnaast is het gemeentelijke pakket voor inkoop ondergebracht in DaFinci. Dit levert een vrijval op van 173 duizend euro.

Iederz**N 0,7 miljoen euro**

Het nadelige resultaat van 0,7 miljoen euro bestaat uit een uitvoerings- en subsidieresultaat. Het uitvoeringsresultaat was 1,9 miljoen euro lager dan begroot. Dit resultaat betreft alle kosten en opbrengsten van Iederz die nodig zijn voor uitvoering van het gemeentelijk beleid en de WSW. Het subsidieresultaat was 1,2 miljoen euro hoger dan begroot. Dit betreft alle loonkosten WSW minus de rijkssubsidie.

Milieudienst**V 1,0 miljoen euro**

Het resultaat bij de Milieudienst bestaat uit een groot aantal kleinere posten. De grootste posten zijn: bedrijfsafvalinzameling en verwerking (V 753 duizend euro), duurzame ontwikkeling (V 355 duizend euro) en onderhoud en beheer openbare ruimte (N 209 duizend euro). Deze resultaten worden inhoudelijk toegelicht bij programma 9 Onderhoud en beheer openbare ruimte.

OCSW**V 2,7 miljoen euro**

Het dienstresultaat van OCSW bestaat uit een groot aantal posten. De grootste posten zijn: resultaat Oosterpoort/Stadschouwborg (N 685 duizend euro), niet gerealiseerde bezuinigingen (N 459 duizend euro), vrijval budget Maatschappelijke opvang (V 657 duizend euro), vrijval 'Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)' gelden (V 302 duizend euro), doorbelasting projectkosten (V 284 duizend euro) en vrijval op de voorziening dubieuze debiteuren (V 248 duizend euro). Deze resultaten worden inhoudelijk toegelicht in de programma's 3, 4, 5 en 6.

RO/EZ**N 1,9 miljoen euro**

Voor het grootste deel wordt dit resultaat verklaard door een negatief resultaat op organisatiekosten (N 2,0 miljoen euro). Belangrijkste oorzaak hiervan is dat we een forse terugloop zien in de projecten. Er zijn minder projecten en / of projecten zijn vertraagd. Gevolg is dat er minder organisatiekosten kunnen worden gedekt uit investeringsprojecten ten opzichte van de begroting. Door het huidige financieringsmodel (afhankelijkheid van projecten) ontstaat daarmee een nadeel. Daarnaast heeft de actualisatie van bestemmingsplannen een nadeel opgeleverd in 2012 (N 380 duizend euro). Door het opheffen van de Woningbouwaccelerator ontstaat een voordelig resultaat van 534 duizend euro. Overige ontwikkelingen leiden per saldo tot een nadeel van 127 duizend euro.

SOZawe**V 0,4 miljoen euro**

Het WWIK budget blijkt voldoende om de uitgaven te dekken. Door onderuitputting van dit budget ontstaat een voordeel van 353 duizend euro. De GKB heeft hogere opbrengsten gehaald voor verleende diensten aan andere gemeenten en een deel van de voorziening voor dubieuze debiteuren kan vrijvallen. Dit levert een voordeel op van 140 duizend euro. Hiertegenover staat een nadeel van 45 duizend euro op het budget voor langdurigheidstoeslag en een nadeel van 45 duizend euro op de bedrijfsvoering.

3.2.3 Bijzonder resultaat

Het bijzondere resultaat is 27,7 miljoen euro negatief en is als volgt opgebouwd:

Wmo	0,6	V
Afvalstoffenheffing	1,0	V
Parkeren	-1,8	N
Meerstad	-25,0	N
Verliesvoorziening grondexploitatie	-2,9	N
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	0,5	V
Bijzondere bijstand	-0,5	N
Overig (diverse posten kleiner dan 0,5 miljoen)	0,4	V
	<u>-27,7</u>	N

Wmo

V 0,6 miljoen euro

Het voordeel wordt vooral veroorzaakt doordat de Wmo-integratiewaarde (ook over voorgaande jaren) 0,4 miljoen euro hoger was dan begroot. Verder is het gebruik van door de gemeente betaalde voorzieningen door burgers teruggelopen. Dat laatste gebeurde bijvoorbeeld doordat burgers als gevolg van het nieuwe eigen bijdrage beleid, vaker zelf of binnen hun netwerk oplossingen zochten en vonden voor hun problemen. Daarnaast zijn de prijzen van de hulpmiddelen lager geworden omdat, als gevolg van het nieuwe hulpmiddelencontract, meer gestuurd kan worden op (goedkopere) herverstrekingen via het depot. Door dit alles is er sprake van een voordeel van 0,6 miljoen euro.

Afvalstoffenheffing

V 1,0 miljoen euro

Dit voordeel komt door een aantal oorzaken. Allereerst leveren de vermeden vuilverwerkingskosten kunststoffen 2010 t/m 2012 een voordeel van 0,6 miljoen euro op. Verder is de opbrengst aan Afvalstoffenheffing 0,5 miljoen euro hoger dan begroot. Dit komt doordat het werkelijke aantallen aansluitingen hoger ligt dan bij de begroting berekend. Verder was in de begrote opbrengst rekening gehouden met een tariefverlaging. Uw raad heeft deze tariefverlaging in november 2011 niet overgenomen. Dit levert een voordelige afwijking van 0,4 miljoen euro op. Hier tegenover staat een hoger bedrag aan directe kwijtscheldingen wat een nadeel van 0,4 miljoen euro oplevert. Overige kleinere afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Parkeren

N 1,8 miljoen euro

De begrote omzet van de Damsterdiepgarage is niet gehaald door aanloopproblemen, de bouwactiviteiten aan het pand van Nijestee en een lagere bezettingsgraad. Hierdoor is er 1,3 miljoen euro minder opbrengst gerealiseerd dan begroot. De begrote bijdrage van het OV-bureau voor beheer en exploitatie van P+R terreinen van 0,5 miljoen euro is niet gerealiseerd. De ureninzet voor het uitvoeren van reguliere taken is onjuist begroot wat een nadeel van 0,4 miljoen euro oplevert. Hier tegenover staat een aantal kleinere voordelen voor een totaal 0,4 miljoen euro. Onderdeel hiervan is het voordeel op het straatparkeren van per saldo 0,2 miljoen euro. Dit bestaat weer uit een voordeel van 0,5 miljoen euro door lagere

kapitaallasten dan begroot omdat een groot deel van de automaten volledig is afgeschreven en een nadeel van 0,3 miljoen euro doordat er minder fiscale naheffingen zijn opgelegd.

Meerstad

N 25,0 miljoen euro

Uw raad heeft op 27 februari 2013 de grondexploitatie Meerstad 2012 vastgesteld. Ten opzichte van de vorige herziening, Grondexploitatie Meerstad 2011 zijn de actuele inzichten ten aanzien van de huidige economische crisis verwerkt. In de vorige opzet hielden we al rekening met tegenvallende afzet in de jaren 2012 t/m 2014. Nu we een jaar verder zijn, blijken de economische omstandigheden niet verbeterd en heeft de crisis op de woningmarkt zich verder verdiept. We schatten nu in dat het economisch herstel en het aantrekken van de woningmarkt langer op zich laten wachten dan vorig jaar was voorzien. Ook ten aanzien van de realisatie van de bedrijventerreinen Dit vertaalt zich in een veranderde fasering in de grondexploitatie Meerstad 2012. Om dit op te vangen is een voorziening getroffen om de boekwaarde van het project Meerstad met 25 miljoen euro te verlagen.

Verliesvoorziening grondexploitatie

N 2,9 miljoen euro

In 2011 is een verliesvoorziening grondexploitaties gevormd van 40 miljoen euro. Bij de herzieningen 2012 van de diverse grondexploitaties die uw raad in januari 2013 heeft vastgesteld, bleek de uiteindelijke verliesvoorziening op 44 miljoen euro uit te komen. Het uiteindelijke nadeel valt 1,1 miljoen euro lager uit vanwege de rente over de gevormde verliesvoorziening van 40 miljoen euro.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

V 0,5 miljoen euro

Het voordelige resultaat van 0,5 miljoen euro op het stimuleringsfonds volkshuisvesting is ontstaan door extra stortingen in het fonds vanuit de monumentenprogramma's 2011 en 2012, een extra storting voor de startersleningen en ontvangen rente.

Bijzondere bijstand

N 0,5 miljoen euro

Het budget voor bijzondere bijstand is met ongeveer een half miljoen euro overschreden. Vooral de kosten van bewindvoering bij schuldhulpverlening en de vergoeding voor woonkosten stijgen. Daarnaast is er een toename in het gebruik van maaltijdvoorzieningen en de aanvullende bijstand voor levensonderhoud.

Overig

V 0,4 miljoen euro

Overige kleinere afwijkingen op bijzondere resultaten tellen op tot 0,4 miljoen euro voordeel.

3.3 Afwijking ten opzichte van Voortgangsrapportage 2012-III

Bij het opstellen van de Begroting 2013 (november 2012) dachten we een voordelig resultaat van 7,5 miljoen euro vanuit 2012 als dekking voor 2013 te kunnen inzetten. Bij brief van 21 december 2012 over de Voortgangsrapportage 2012-III (VGR 2012-III) hebben we u al moeten melden dat dit voorziene voordeel was omgeslagen in een nadeel. Bij VGR 2012-III verwachtten we een nadeel van 9,7 miljoen euro. Daarmee is het verschil tussen het rekeningresultaat 2012 en de prognose in de voortgangsrapportage 18,1 miljoen euro nadelig.

De afwijkingen zijn op twee grote afwijkingen na, in meer of mindere mate voorzienbaar. De grote afwijkingen die we ten tijde van VGR 2012-III niet konden voorzien, zijn de vorming van de verliesvoorziening Meerstad en de voeding van de voorzieningen voor pensioen en wachtgeld voor (oud) wethouders.

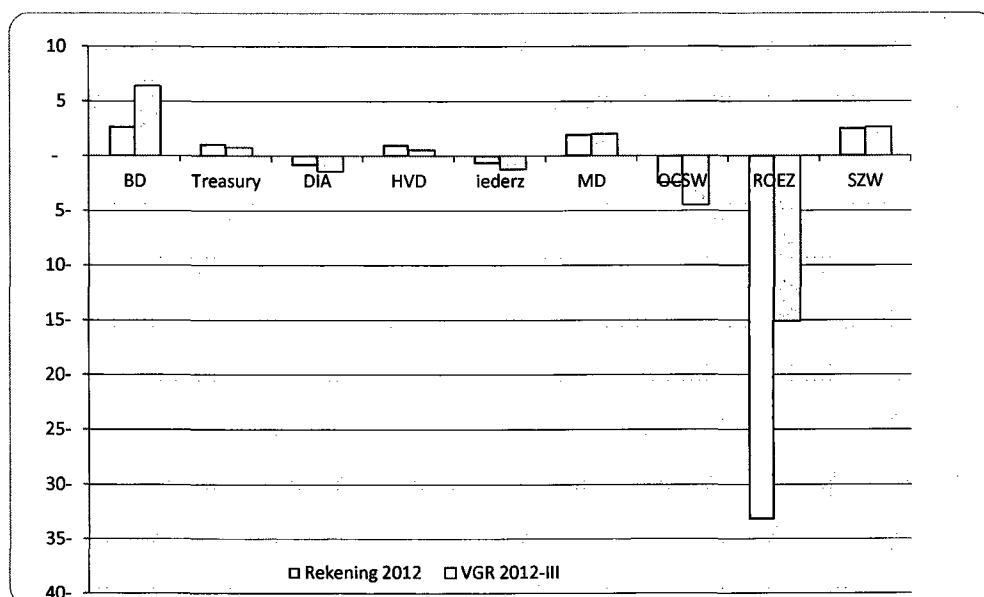
Na eliminatie van de twee genoemde nadelen, zien we het volgende beeld:

Afwijking t.o.v. VGR 2012-III	-18,1	N
-/- Verliesvoorziening Meerstad	-25,0	N
-/- Voorziening Pensioenen/wachtgeld (oud) wethouders	-2,7	N
Afwijking t.o.v. VGR 2012-III excl. Meerstad en "Voorz. Wethouders"	9,6	V

Exclusief de twee genoemde grote posten realiseren we een positieve afwijking ten opzichte van VGR 2012-III. Gerelateerd aan het lastentotaal in de actuele begroting van 848 miljoen euro is dat een afwijking van ongeveer 1%.

Afwijkingen per dienst

In onderstaande grafiek zijn de resultaten van de rekening 2012 en de VGR 2012-III per dienst weergegeven.

RO/EZ**afwijking 18,1 miljoen euro N**

De afwijking ten opzichte van Voortgangsrapportage 2012-III bestaat uit:

• Verliesvoorziening Meerstad	-25,0
• ISV	4,1
• Verliesvoorziening Grondexploitaties	1,1
• Resultaat Grondbezit	1,3
• Vrijval Extra beleid (incl. vrijval kapitaallasten)	2,3
• Erfpacht	-1,1
• Overig	-0,8

Verliesvoorziening Meerstad**N 25,0 miljoen euro**

De grootste afwijking bij RO/EZ betreft de vorming van de verliesvoorziening van 25 miljoen euro voor Meerstad. Bij het opmaken van de derde voortgangsrapportage was dit nog niet te voorzien.

ISV**V 4,1 miljoen euro**

Het resultaat op ISV is een gevolg van langere doorlooptijden dan we hadden verwacht. Voor veel (wijkvernieuwings)projecten zijn er bijdragen begroot in 2012. Vertraging van deze projecten leidt tot vrijval in 2012. Deze resultaten waren voor een deel te voorzien bij Voortgangsrapportage 2012-III.

Verliesvoorziening Grondexploitaties**V 1,1 miljoen euro**

In 2011 is een verliesvoorziening grondexploitaties gevormd van 40 miljoen euro. Bij de herzieningen van de diverse grondexploitaties die uw raad in december 2012/januari 2013 heeft vastgesteld, bleek de uiteindelijke verliesvoorziening op 44 miljoen euro uit te komen. Het uiteindelijke nadeel valt lager uit vanwege de rente over de gevormde verliesvoorziening van 40 miljoen euro. De hogere verliesvoorziening was niet voorzienbaar, het rente-effect op de voorziening van 40 miljoen wel.

Resultaat Grondbezit**V 1,3 miljoen euro**

Resultaat is afhankelijk van exploitatieresultaten, verkoopresultaten en de boekwaarde van gronden. Deze zijn moeilijk te voorspellen en waren bij VGR-III nagenoeg niet te voorzien.

Vrijval Extra Beleid**V 2,3 miljoen euro**

Het verschil met VGR 2012-III ontstaat bij vrijval van incidenteel beleid (1,1 miljoen euro) en incidentele vrijval van structureel beleid (1,2 miljoen euro). De extra vrijval van incidenteel beleid ontstaat door vertraging bij de uitvoering van diverse projecten of omdat bepaalde uitgaven pas in 2013 gedaan worden (o.a. 0-dB, Duurzaamheid en Cofinancieringsfonds Kennisprojecten). Deze vrijval was voorzienbaar. De extra incidentele vrijval van structureel beleid wordt veroorzaakt door vrijval van middelen voor de Grote Markt, het station Europapark en door de incidentele vrijval van structurele middelen die voor 2005 zijn toegekend. Ook deze vrijval was voorzienbaar bij VGR 2012-III. Verder moet hier opgemerkt worden dat er een

presentatieverschil tussen VGR 2012-III en de Rekening 2012 zit. In VGR 2012-III werd de vrijval van kapitaallasten gepresenteerd als een incidentele vrijval van Extra Beleid. In deze Rekening is deze vrijval meegenomen als een resultaat op de Regiotram. Dit presentatieverschil is in de analyse van de verschillen buiten beschouwing gelaten.

Opbrengst erfpacht

N 1,1 miljoen euro

Deze opbrengst is ten onrechte meegenomen in de prognoses. Deze opbrengst was al verantwoord in 2011. Deze afwijking is dus veroorzaakt door een fout.

Overige nadelen

N 0,8 miljoen euro

De overige voor- en nadelen samen leiden tot een nadeel van 0,8 miljoen euro. Enkele grotere posten hieruit zijn: Parkeren (N 0,5 miljoen euro), Rente investeringen (N 0,6 miljoen euro), Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (V 0,5 miljoen euro), Bouwleges (N 0,7 miljoen euro), Onderhoud en beheer (N 0,5 miljoen euro).

BD

afwijking 3,7 miljoen euro N

De afwijking ten opzichte van de Voortgangsrapportage 2012-III bestaat uit:

• Stelpost Stimulering woningbouw	-3,5
• Boss	0,8
• Dotatie voorziening wethouders-pensioenen	-1,9
• Dotatie voorziening wachtgeld oud-wethouders	-0,8
• Overig	1,7

Stelpost ruil middelen stimulering woningbouw

N 3,5 miljoen euro

Een nadelige afwijking van 3,5 miljoen euro ontstaat omdat een in de Begroting 2012 opgenomen omruil tussen structurele middelen Stimulering woningbouw voor een incidenteel bedrag ten onrechte in 2012 niet is geëffectueerd.

BoSS

V 0,8 miljoen euro

Het programma BoSS is uitgesplitst over twee uitvoeringsprogramma's. Op het Bedrijfsvoerings- en Organisatieontwikkelingsdeel (m.n. Informatisering en Automatisering) is de onderuitputting 0,6 miljoen euro omdat niet alle door andere organisatieonderdelen gemaakte kosten ten laste van het programma zijn gebracht. Op het Stad & Stadhuisdeel (m.n. Publieke Dienstverlening) is een onderuitputting van 0,2 miljoen euro. Ongeveer twee derde van de nu optredende vrijval was voorzienbaar.

Dotatie voorziening wethouders-pensioenen

N 1,9 miljoen euro

Tot nu toe heeft er, o.a. door nog niet ingevoerde regelgeving door de rijksoverheid, onvoldoende fondsvorming plaatsgevonden om eventuele claims te kunnen betalen. Het ABP heeft berekend dat de gemeente Groningen voor de rechthebbenden een bedrag van 1,9 miljoen euro in de bestaande voorziening moet bijstorten om de aanspraak op toekomstige uitkeringen voldoende af te dekken.

Dotatie voorziening wachtgeld oud-wethouders *N 0,8 miljoen euro*
Eind 2012 ontvingen zes oud-wethouders een wachtgeldvergoeding van de gemeente Groningen. Om in 2013 aan alle wachtgeldverplichtingen voor oud-wethouders te kunnen voldoen wordt een voorziening gevormd waarin de volledige verplichting over 2013 wordt toegevoegd.

Overige voordelen *V 1,7 miljoen euro*
De overige voor- en nadelen samen leiden tot een voordeel van 1,7 miljoen euro. Enkele grotere posten hieruit zijn: incidentele invulling stelpost bezuiniging (V 0,4 miljoen euro) en de Algemene Uitkering (V 0,2 miljoen euro).

OCSW *afwijking 2,0 miljoen euro V*
De afwijkingen bij de dienst OCSW ten opzichte van VGR 2012-III bestaan uit zeer veel kleinere voor- en nadelen. De grootste zijn Maatschappelijke opvang (V 0,5 miljoen euro) en Beleidsbudgetten (V 0,3 miljoen euro).

Overige diensten

De afwijkingen bij de overige diensten:

• Concerntreasury	356 duizend euro	V
• DIA	504 duizend euro	V
• HVD	501 duizend euro	V
• Iederz	491 duizend euro	V
• MD	8 duizend euro	N
• SOZawe	74 duizend euro	N

4. Voorstellen

4.1 Voorstel bestemming rekeningresultaat 2012

In bijlage 1 vindt u onze voorstellen voor de bestemming van het rekeningresultaat. In deze paragraaf geven wij een samenvatting.

Onze voorstellen hebben we geformuleerd op basis van de volgende besluiten en overwegingen:

- A. Over een deel van het in 2012 vrijgekomen geld, heeft uw raad reeds bij vorige gelegenheden (met name bij de Begroting 2013) bestemmingsbesluiten genomen.
- B. Bij eerdere besluiten van uw raad zijn delen van het resultaat bestemd. Hieronder valt eveneens de tussentijdse resultaatbestemming;
- C. Resultaten vanwege Extra Beleid 2012 blijven grotendeels bestemd voor het oorspronkelijke doel;
- D. Resultaten met betrekking tot een product of programma waarvoor een bestemmingsreserve is ingesteld, worden verrekend met de betreffende reserve. Hieronder vallen ook de meeste reguliere bijzondere resultaten;
- E. Met betrekking tot de overige voorstellen zijn de voorstellen gehonoreerd die noodzakelijk zijn gezien de aangegane verplichtingen, gemaakte afspraken en overeenkomsten.
- F. De verwerking van de voorstellen onder A tot en met E leidt tot een mutatie in de concernbuffer.

Een en ander leidt tot de volgende verdeling:

Nadelig resultaat	-27.806
A. Rekeningresultaat ingezet of gedekt bij begroting 2013	-586
B. Raadsbesluiten	-1.746
C. Extra beleid	-2.119
D. Reservemutaties	24.975
E. Noodzakelijk	-4.765
F. Concernbuffer	12.047
Totaal bestemmingsvoorstellen	27.806
Tekort / overschot	-

TOELICHTING

A. Rekeningresultaat ingezet/afgedekt bij begroting 2013

Bij de begrotingsbehandeling heeft uw raad 7,5 miljoen euro toegevoegd aan de vrije beleidsruimte begroting 2013. Daarnaast is de vrijval uit de gestopte projecten of anders gedekte projecten, ingezet bij de begroting 2013. Verder is er in de Begroting

2013 Extra Beleid beschikbaar gesteld ter dekking van de nadelen voor Damsterdiepgarage (4,2 miljoen euro) en O2G2 (6,1 miljoen euro).

B. Raadsbesluiten

In december 2012 heeft uw raad bij tussentijdse resultaatbestemming een totaalbedrag van 0,5 miljoen euro bestemd. Achter het betreffende voorstellen staat 'TR' tussen haakjes. De datering en inhoud van de overige besluiten van uw raad zijn in de betreffende voorstellen toegelicht.

C. Extra Beleid

Niet alle ingezette extra beleidsmiddelen zijn in 2012 besteed. Nu wordt 2,1 miljoen euro aan extra beleidsmiddelen overgeheveld naar 2013.

D. Reserve mutaties

Dit betreft het saldo van stortingen en onttrekkingen in verband met een resultaat behaald op een product of programma waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is ingesteld. Als een reservemutatie een minteken heeft, gaat het om een toevoeging aan een reserve. Een reservemutatie met plusteken betreft dekking van een nadeel uit een reserve (onttrekking dus).

E. Noodzakelijke voorstellen

Tot slot is een aantal noodzakelijke voorstellen opgenomen omdat reeds verplichtingen zijn aangegaan, afspraken zijn gemaakt of overeenkomsten zijn gesloten. In dit onderdeel is ook de vrijval ISV opgenomen.

F. Concernbuffer

Na aftrek van deze voorstellen onder A tot en met E, resteert een tekort van 12 miljoen euro. Dit tekort brengen we ten laste van de algemene egaliseringsreserve (AER).

4.2 Voorstel bestemming reserve Extra beleid en overige reserves

Naast de voorstellen voor de bestemming van het rekeningsaldo, doen wij een voorstel ten aanzien van de reserves extra beleid. Zie hiervoor bijlage 2.

Doorlichting reserves

Twee keer per jaar actualiseren we het gemeentelijk weerstandsvermogen: bij de gemeenterekening en bij de gemeentebegroting. Hierbij houden we alle risico's en reserves tegen het licht. Bij de doorlichting van de reserves blijkt er uit een aantal reserves middelen te kunnen vrijvallen ten gunste van de algemene egaliseringsreserve of dat een andere overboeking noodzakelijk is. Ook deze voorstellen vindt u in bijlage 2.

4.3 Voorstel instellen en opheffen van reserves en voorzieningen

In bijlage 2 in de gemeenterekening is een gedetailleerd overzicht opgenomen van alle reserves en voorzieningen binnen onze gemeente. In bijlage 3 van dit

raadsvoorstel is een overzicht opgenomen van alle in te stellen en op te heffen reserves en de voorzieningen die in 2012 zijn ingesteld.

4.4 Begrotingswijziging

De begrotingswijziging die hoort bij de bestemmingsvoorstellen die in dit raadsvoorstel zijn opgenomen, sturen wij in juni aan uw raad.

Bijlagen

Bijlage 1.

1. Overzicht en toelichting voorstellen bestemming rekeningresultaten

OVERZICHT

Binnen de deel-overzichten zijn de voorstellen gegroepeerd en met letters aangeduid als volgt:

A Rekening resultaat ingezet bij begroting 2013

B Raadsbesluiten

C Beschikbaar voor extra beleid

D Reservemutaties

E Noodzakelijke voorstellen

F Concernbuffer,

Achter een aantal voorstellen staat tussen haakjes 'TR'. Dit zijn voorstellen waarover uw raad bij het voorstel over de Tussentijdse Resultaatbestemming al heeft besloten. Een negatief bedrag in onderstaande tabel betreft een voorgestelde bestemming waardoor het besteedbaar resultaat wordt verlaagd. Een positief bedrag betekent een verhoging van het besteedbaar resultaat, bijvoorbeeld doordat voorgesteld wordt een nadeel te verrekenen met een bestemmingsreserve.

Totaal bestemmingsvoorstellen

A	Nr.	Dienst	Rekeningresultaat ingezet of afgedekt bij begroting 2013	
	1	Concern	Ingezet bij begroting 2013	-7.500
	2	RO/EZ	Stoppen projecten (dekking begroting 2013)	-3.386
	3	RO/EZ	Afwikkeling Damsterdiepgarage	4.200
	4	OCSW	Afwikkeling O2G2	6.100
			Totaal ingezet bij begroting 2013	-586
B	Nr.	Dienst	Raadsbesluiten	
	5	BD	Werkbudget Rekenkamercommissie	-20
	6	MD	Project Grondig (deels TR)	-829
	7	MD	BOA's	-110
	8	OCSW	Werkbudget verzelfstandiging Openbaar Onderwijs (TR)	-253
	9	RO/EZ	Woningbouwaccelerator tbv Startersleningen	-534
			Totaal Raadsbesluiten	-1.746
C	Nr.	Dienst	Extra beleid	
	10	BD	Bestuurlijke Dienstverlening	-65
	11	BD	Organisatieontwikkeling	-870
	12	BD	Akkoord van Groningen; kenniscampagne	-85
	13	BD	Akkoord van Groningen; Confucius Instituut	-30
	14	RO/EZ	Extra beleid (incidenteel)	-1.069
			Totaal extra beleid	-2.119

D	Nr.	Dienst	Reservemutaties	
	15	MD	Resultaat Afvalstoffenheffing (BR)	-1.033
	16	HVD	WMO (BR)	-260
	17	RO/EZ	Verliesvoorziening Grondexploitaties (BR)	2.850
	18	RO/EZ	Slotcalculatie Vinkhuizen Zilverlaan	-131
	19	RO/EZ	Slotcalculatie Sportpark Hoogte	-272
	20	RO/EZ	Onderhoud Stadsbeheer (BR)	50
	21	RO/EZ	Riolering (BR)	-243
	22	RO/EZ	Begraafplaatsen (BR)	-161
	23	RO/EZ	Vorming Voorziening Meerstad (BR)	25.000
	24	RO/EZ	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	-459
	25	RO/EZ	Resultaat Grondbezit (BR)	-29
	26	RO/EZ	Parkeergarage Boterdiep	-119
	27	Concern	DVO Ten Boer	-179
	28	BD	Personeel in Balans	-96
	29	BD	Flankerend Beleid	-110
	30	BD	Nadeel GR Meerstad	34
	31	MD	Nadeel Stadstoezicht	133
			Totaal reservemutaties	24.975
E		Dienst	Noodzakelijk	
	32	RO/EZ	ISV	-4.419
	33	BD	Plaatsingsadviescommissie	-175
	34	OCSW	Regionale coördinatie nazorg ex-gedetineerden	-71
	35	OCSW	Overname activiteiten ex-gedetineerden door Werkpro	-100
			Totaal noodzakelijk	-4.765
F	36	Concern	Dekking tekort Rekening 2012 na bestemming	12.047

TOELICHTING BESTEMMINGSVOORSTELLEN

Nr.	Dienst	Bestemmingsvoorstel	Bedrag
1.	Concern	Ingezet bij begroting 2012 In de begroting 2013 is vooruitlopend op het resultaat van de rekening 2012 een bedrag van 7,5 miljoen euro ingezet.	-7.500
2.	RO/EZ	Stoppen/ anders dekken projecten In de begroting 2013 is ter dekking een aantal projecten stopgezet of besloten deze anders te dekken. Beoogde dekking bedraagt 14,6 miljoen euro. Hierdoor ontstaat bij een deel van deze projecten in 2012 vrijval en dus resultaat. De rest van de beoogde vrijval wordt in 2013 gerealiseerd	-3.386
3.	RO/EZ	Afwikkeling juridisch geschil Damsterdiepgarage Eind 2012 is het juridisch geschil met de aannemer afgewikkeld in navolging van de rechterlijke uitspraken. Het verlies voortvloeiend uit deze afwikkeling van 4,7 miljoen euro is ten laste van de exploitatie Parkeerbedrijf gebracht. Bij de Begroting 2013 heeft uw raad reeds 4,2 miljoen euro beschikbaar gesteld ter dekking van deze afwikkeling.	4.200
4.	OCSW	Verzelfstandiging Openbaar Onderwijs Groningen De onderhandelingen over de doorbetaling tussen gemeente en het bijzonder onderwijs hebben geleid tot een geheel 'onverplichte schikking in der minne onder finale kwijting'. Bij de Begroting 2013 heeft uw raad reeds 6,1 miljoen euro beschikbaar gesteld ter dekking van deze afwikkeling.	6.100
5.	BD	Rekenkamercommissie In 2005 heeft uw raad besloten dat overgebleven budgetten van de rekenkamercommissie doorgeschoven worden naar het volgende jaar. In 2012 was er een overschot van 20 duizend euro.	-20
6.	MD	Grondig Uw raad heeft op 26-1-2011 voor het project Grondig 829 duizend euro beschikbaar gesteld. Met het project Grondig zal op programmatische wijze de bodemkwaliteit van alle gemeentelijke eigendommen worden onderzocht. Het project is vertraagd doordat de bodemonderzoeken Europees dienden te worden aanbesteed. Ook is vastgesteld dat de omvang van het project groter is dan waarmee aanvankelijk rekening is gehouden. Een voorstel voor heroriëntering is in voorbereiding. In het 1 ^e kwartaal van 2013 wordt een pilot uitgevoerd. Door de vertraging zijn de middelen die uw raad reeds ter beschikking had gesteld in 2012 niet besteed. We stellen voor deze middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van het project Grondig. Uw raad heeft op 19-12-2012 bij de tussentijdse resultaatbestemming al een besluit genomen om de kosten voor de pilot ad 130 duizend euro te bestemmen.	-829
7.	MD	Buitengewone Opsporingsambtenaren (BOA's) Voor toezicht en handhaving zijn BOA's in de stad werkzaam. Twee personen hebben een tijdelijk contract. Voor de uitvoering	-110

		van toezicht en handhaving is het noodzakelijk deze contracten te verlengen. Tevens is een derde BOA aangesteld. De totale financiële verplichting hiervan bedraagt 110 duizend euro. Op 19 december 2012 heeft uw raad bij de tussentijdse resultaatbestemming besloten dit bedrag hiervoor te bestemmen	
8.	OCSW	Verzelfstandiging Openbaar Onderwijs Groningen In 2012 heeft uw raad 300 duizend euro beschikbaar gesteld ter dekking van de kosten van advies en ondersteuning inzake het dossier "Verzelfstandiging van het openbaar onderwijs Groningen". In de afwikkeling van dit dossier is een aantal thema's nog niet afgerond. Er vinden in 2013 nog uitgaven plaats voor advies en ondersteuning. Uw raad heeft op 19-12-2012 bij de tussentijdse resultaatbestemming al een besluit genomen het restant budget voor dit doel te bestemmen. Wij stellen voor om 253 duizend euro ten gunste van de exploitatie van OCSW te bestemmen.	-253
9.	RO/EZ	Woningbouwaccelerator Op 30 januari 2013 heeft uw raad besloten het resterende budget voor stimulering van de woningbouw (woningbouwaccelerator) beschikbaar te stellen voor startersleningen voor nieuwbouwwoningen in Meerstad.	-534
10.	BD	Bestuurlijke Dienstverlening In 2012 is het proces van bestuurlijke dienstverlening (de Stukkenstroom) herijkt en afgeslankt. Wat in 2012 in gang gezet is, vraagt om verdere borging. Naast de specifieke vervolgactiviteiten die zijn voorzien voor 2013 loopt een aantal activiteiten uit 2012 door. Zo gaan we onder meer het gedigitaliseerde proces gefaseerd uitrollen en verfijnen en willen we de reeds ontwikkelde training geven aan degenen die in 2012 niet aan bod kwamen.	-65
11.	BD	Organisatieontwikkeling / frictiekosten In 2011 zijn de eerste stappen gezet op het gebied van de organisatieontwikkeling. In totaal is er voor de periode 2011 t/m 2013 per jaar 1 miljoen euro beschikbaar gesteld uit Extra Beleid. Daar bovenop is in de begroting 2012 nog 665 duizend euro voor het totale organisatieontwikkelingstraject beschikbaar gesteld. De komende jaren brengt de vorming van het SSC voor de onderdelen PIJOFACH en overige onderdelen van de organisatieontwikkeling zoals de transitie van bestuursdienst naar concernstaf de nodige kosten met zich mee. Ook moet er in 2013 extra aandacht gegeven worden aan de overall coördinatie op organisatieontwikkeling. Ook voor de bezuinigingen zullen we te maken krijgen met frictiekosten. De "makkelijke" bezuinigingen zijn gerealiseerd. De moeilijke posten, die gepaard kunnen gaan met frictiekosten, zullen nog volgen.	-870
12.	BD	Akkoord van Groningen: Kenniscampagne Uw raad heeft voor de uitvoering van het Akkoord van Groningen ook in 2012 een bedrag van 500 duizend euro beschikbaar gesteld. Naast de bijdragen van een aantal kennisinstellingen (RUG, UMCG en Hanzehogeschool Groningen) en de toevoeging van niet bestede	-85

		middelen uit 2011, was er in 2012 in totaal 880 duizend euro beschikbaar. De vrijval van 85 duizend euro bestaat voor 45 duizend euro uit de bijdragen die de Akkoordpartners jaarlijks gezamenlijk aan het budget voor de Kenniscampagne leveren en 40 duizend euro van het gemeentelijk projectbudget. De Akkoordpartners hebben voor het onderdeel arbeidsmarktcommunicatie van de campagne City of Talent 2013 een nieuw plan ontwikkeld. Wij stellen voor om de resterende 45 duizend euro te bestemmen voor de uitvoering van het Jaarplan City of Talent 2013 en 40 duizend euro voor het vernieuwde onderdeel arbeidsmarktcommunicatie.	
13.	BD	Akkoord van Groningen: Confucius Instituut In 2010 besloten de gemeente Groningen, de RUG en de Hanzehogeschool om een Confucius Institute in de stad op te richten. Doel van dit instituut is de groeiende belangstelling voor China, de Chinese taal en cultuur in Noord-Nederland en Noordwest-Duitsland te ondersteunen en te bevorderen. Daarnaast heeft het instituut de taak de economische contacten tussen China en Noord-Nederland te stimuleren. Conform het besluit van uw raad van 21 december 2010 stellen wij voor een bedrag van 30 duizend euro te bestemmen voor de gemeentelijke bijdrage aan de Stichting Groningen Confucius Institute, jaarschijf 2013.	-30
14.	RO/EZ	Incidenteel Extra Beleid Het resultaat vanwege nog niet bestede middelen incidenteel extra beleid bestaat uit een aantal onderdelen. Een deel van het resultaat vervalt; op een ander deel rusten verplichtingen. Per onderdeel geven we aan welke uitgaven er nog te verwachten zijn in. <i>Co-financieringsfonds Kennisprojecten (599 duizend euro)</i> Het co-financieringsfonds bedraagt 1 miljoen euro. Hiervan is tot nog toe 401 duizend euro uitbetaald. Voor een aantal projecten verwachten we de komende periode aanvragen of is begin 2013 de aanvraag (bijv. het project "1000 slimme huishoudens") in procedure gegaan. <i>Duurzame ontwikkeling/energieneutraal (264 duizend euro)</i> De uitvoering van het masterplan Groningen Energieneutraal loopt de komende jaren door. Onderdelen zijn o.a. de Energy Service Company (ESCo), beleid op warmte koude opslag (WKO), WKO binnenstad en aantal restwarmte- en warmtenet projecten die reeds zijn gestart (Noordwest, UMCG, Europapark en Hoogkerk). <i>Energiebesparing Woningpand (61 duizend euro)</i> Dit project wordt uit zowel ISV als uit extra beleid gedekt. Binnen dit project moeten nog twee projecten worden beschikt. Het gaat om 16 woningen Middelbert (32 duizend euro) en 50 woningen Corpus den Hoorn / Rivierenbuurt (100 duizend euro). Twee projecten zijn wel beschikt maar hebben in 2012 niet meer tot uitbetaling geleid. Het gaat hier om 53 woningen Bankastraat (106 duizend euro) en 63 woningen fase 4 Bloemenbuurt (126 duizend euro). De bedragen tussen haakjes zijn de kosten die per project nog gemaakt moeten worden.	-1.069

		<i>0-db norm kamerverhuur (145 duizend euro)</i> Uw raad heeft in februari 2011 besloten dat de uitvoering van 0-db norm niet uitvoerbaar bleek (de hoogte van de te maken kosten bleken niet in verhouding zijn met de resultaten). Daarom is er gewerkt aan de 'beleidsregels geluidsreducerende maatregelen', met een wat lager ambitieniveau dan de 0db norm, namelijk 3db. Het knelpunt was vervolgens hoe uitvoering gegeven kon worden aan de motie van uw raad om te trachten zoveel mogelijk de norm van 0-db alsnog te realiseren. In het 2e en 3e kwartaal 2012 is de grote hoeveelheid van de daadwerkelijke handhaving gestart. Hiermee wordt in 2013 verder gegaan.	
15.	MD	Inzamelen en verwerken huishoudelijk afval Het resultaat op het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval is een bijzonder resultaat. Tegenover de gemaakte kosten staat een heffing van de burger. Wij stellen voor het positieve resultaat toe te voegen aan de egaliseringsreserve afvalstoffenheffing. De omvang van deze egaliseringsreserve wordt betrokken bij het vaststellen van de tarieven afvalstoffenheffing voor de komende jaren.	-1.033
16.	HVD	Aanvullen Wmo-egaliseringsreserve De huidige stand van de Wmo-egaliseringsreserve bedraagt 1,102 miljoen euro. Het door uw raad vastgestelde streefniveau van de reserve is 1,362 miljoen euro. Bij de behandeling van de Gemeenterekening 2011 heeft uw raad aangegeven het belangrijk te vinden de reserve op peil te houden. De ingrijpende veranderingen die vanuit het regeerakkoord de komende jaren voor de uitvoering van de Wmo te verwachten zijn, verhogen de urgentie van deze wens. Voorstel is derhalve om vanuit het positieve bijzondere resultaat de reserve tot het vastgestelde streefniveau aan te vullen.	-260
17.	RO/EZ	Verliesvoorziening Grondexploitaties In 2011 is een verliesvoorziening grondexploitaties gevormd van 40 miljoen euro. Bij de herzieningen 2012 van de diverse grondexploitaties die uw raad in januari 2013 heeft vastgesteld, bleek de uiteindelijk noodzakelijke verliesvoorziening op 44 miljoen euro uit te komen. Het uiteindelijke nadeel valt lager uit vanwege de rente over de gevormde verliesvoorziening van 40 miljoen euro. In lijn met afspraken over bijzondere resultaten stellen we voor dit nadeel met de reserve Grondzaken te verrekenen.	2.850
18.	RO/EZ	Slotcalculatie Vinkhuizen Zilverlaan Op 30 januari 2013 heeft uw raad de Slotcalculatie Vinkhuizen Zilverlaan vastgesteld. Conform dit besluit stellen we voor het voordeel toe te voegen aan de reserve Grondzaken.	-131
19.	RO/EZ	Slotcalculatie Sportlaan de Hoogte Op 30 januari 2013 heeft uw raad de Slotcalculatie Sportlaan de Hoogte vastgesteld. Conform dit besluit stellen we voor het voordeel toe te voegen aan de reserve Grondzaken.	-272

20.	RO/EZ	Borg onderhoud en beheer In lijn met het doel van de bestemmingsreserve onderhoud Stadsbeheer worden de resultaten van het onderhoudsprogramma hiermee verrekend. De hoogte van de reserve is echter ontoereikend om het totale negatieve resultaat te verrekenen.	50
21.	RO/EZ	Riolering Er is een positief resultaat van 243 duizend euro. Riolering kent een gesloten financieringssysteem. Afspraak is dat resultaten op riolering worden verrekend met de bestemmingsreserve Riolering.	-243
22.	RO/EZ	Begraven Er is een positief resultaat van 161 duizend euro Afspraak is dat resultaten op de kostendeekkende exploitatie begraven worden verrekend met de bestemmingsreserve Afkoopsommen begraven.	-161
23.	RO/EZ	Meerstad Op 27 februari 2013 heeft uw raad de herziening van de grondexploitatie Meerstad vastgesteld. In deze herziening is een additionele voorziening van 25 miljoen euro gevormd. Dit leidt tot een nadeel waarvan we voorstellen om deze uit de reserve Grondzaken te dekken.	25.000
24.	RO/EZ	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Het voordelige resultaat op het stimuleringsfonds VHV bedraagt 459 duizend euro. Conform de afspraken over dit resultaat stellen we voor het voordelige resultaat met de bestemmingsreserve stimuleringsfonds VHV te verrekenen.	-459
25.	RO/EZ	Resultaat Grondbezit Voorgesteld wordt het resultaat grondbezit in lijn met de afspraken over bijzondere resultaten, toe te voegen aan de reserve Grondzaken.	-29
26.	RO/EZ	Parkeergarage Boterdiep Een van de maatregelen om de exploitatie van het Parkeerbedrijf te verbeteren was het onderbrengen van de parkeergarage Boterdiep in de grondexploitatie CiBoGa voor tien jaar. Voor de afdekking van risico's samenhangend met de exploitatie van de Boterdieparage heeft uw raad bij de Begroting 2012 geoormerkte middelen aan de reserve Grondzaken toegevoegd. In 2012 is het geprognosticeerde tekort van 1,66 miljoen euro aan de reserve Grondzaken onttrokken. In werkelijkheid was het tekort op de exploitatie van de Boterdieparage 1,541 miljoen euro. We stellen voor de positieve afwijking van 119 duizend euro weer toe te voegen aan de reserve grondzaken om het risico voor de komende jaren af te dekken.	-119
27.	Concern	DVO Ten Boer De onderverdeling van dit resultaat per dienst: • DIA 2N • MD 51V • HVD 41V • OCSW 19 V • RO/EZ 88 V	-179

		• SOZAWE 18N We stellen voor het voordeel van 179 duizend euro conform de richtlijnen te verrekenen met de daarvoor bestemde reserve.	
28.	BD	Personeel in balans Conform de door uw raad op 29 oktober 2008 vastgestelde uitgangspunten worden de kosten van het uitvoeringsprogramma PiB ten laste van de ingestelde reserve gebracht. Ook de kosten van het Loopbaancentrum worden ten laste van de reserve gebracht. Op grond van prognoses is er 850 duizend euro aan de reserve onttrokken. In werkelijkheid is er 754 duizend euro uitgegeven. Voorgesteld wordt de voordelige afwijking terug te storten in de reserve.	-96
29.	BD	Flankerend beleid Conform de door uw raad op 28 november 2012 vastgestelde uitgangspunten worden de kosten van het flankerend beleid bij de bezuinigingen ten laste van de ingestelde reserve gebracht. Het gaat daarbij om kosten voor ondersteunende maatregelen zoals scholing, begeleiding en het plaatsen van herplaatsingskandidaten. Op grond van prognoses is er 140 duizend euro aan de reserve onttrokken. In werkelijkheid is er 30 duizend euro uitgegeven. Voorgesteld wordt de voordelige afwijking terug te storten in de reserve.	-110
30.	BD	Nadeel GR Meerstad (GRM) In voorgaande jaren werd de bijdrage van de gemeente Groningen in de jaarlijkse exploitatielasten van de GRM uit de reserve Voorzieningen Meerstad gedekt. Na verwerking van de resultaatbestemming 2011 resteert een saldo van 34 duizend euro, bedoeld voor onze bijdrage in het exploitatietekort 2012. Deze bijdrage is uiteindelijk 50 duizend euro geweest. Voorgesteld wordt dit nadeel gedeeltelijk te dekken uit het nog beschikbare bedrag in de reserve.	34
31.	MD	Nadeel Stadtoezicht In 2012 is het resultaat op Stadtoezicht 133 duizend euro nadelig. Op 24 februari 2011, bij de vorming van Stadtoezicht, heeft uw raad besloten een reserve in te stellen om de aanloopverliezen voor 2012 en 2013 te kunnen opvangen. We stellen voor het nadeel ten laste van deze reserve te brengen.	133
32.	RO/EZ	ISV Het totale resultaat is 4.419 duizend euro voordelig (zie bijlage 8 in de Gemeenterekening 2012). We stellen voor de middelen voor de oorspronkelijke doelen te behouden en hiertoe een deel toe te voegen aan de reserve ISV (304 duizend euro) en de nog niet bestede middelen voor lopende projecten toe te voegen aan de exploitatie 2013 (4.115 duizend euro).	-4.419
33.	BD	Plaatsingsadviescommissie Wij hebben op 19 juni 2012 het Reglement plaatsingsprocedure gemeente Groningen vastgesteld. Op grond van dit reglement hebben wij in een vervolgbesluit een vaste plaatsingsadviescommissie (PAC) geïnstalleerd, bestaande uit vijf	-175

		leden (incl. voorzitter). Daarbij is tevens de bruto vergoeding van de externe (plaatsvervangende) leden en eventuele (externe) voorzitter vastgesteld. Met de reorganisaties die dit jaar op het programma staan, verwachten wij voorlopig dat de totale vergoeding aan externe deelnemers in 2013 circa 50 duizend euro zal bedragen. Deze schatting is onder meer afhankelijk van het aantal gesprekken met medewerkers dat de PAC zal voeren. Daarnaast schatten wij de kosten voor het secretariaat van de PAC, de hiermee samenhangende c.q. hieruit voortvloeiende werkzaamheden ten behoeve van de toetsingsadviescommissie (TC), overige ondersteunende werkzaamheden en bijkomende kosten in op 125 duizend euro. In totaal verwachten wij in 2013 175 duizend euro nodig te hebben voor de PAC en de TC.	
34.	OCSW	Regiogelden ex- gedetineerden onderbrengen bij Coördinatiepunt Veiligheidshuis Wij hebben op 3 juli 2012 besloten, de van het Rijk beschikbaar gestelde gelden voor 2012 en 2013 voor de nazorg ex-gedetineerden voor de regio te verdelen over de Groninger gemeenten. Twee gemeenten hebben aangegeven deze taak zelf te willen uitvoeren. De gelden van de overige gemeenten worden toegevoegd aan het Veiligheidshuis. Wij stellen voor het bedrag van 71 duizend euro ten gunste van de exploitatie van de BD te bestemmen.	-71
35.	OCSW	Overname activiteiten ex- gedetineerden door Stichting Werkpro Binnen nazorg ex-gedetineerden werden dagbestedingsprojecten voor de meest moeilijke groep (dubbele diagnose) ingekocht bij Humanitas Onderdak (HOD). Besloten is deze samenwerking stop te zetten. We zijn wel gehouden aan een afbouwsubsidie. Deze zal minimaal even groot zijn als het subsidiebedrag van 61 duizend euro dat HOD de afgelopen jaren kreeg. Dit geld hebben we echter ook nodig om kwalitatief goede trajecten in te kunnen kopen bij Stichting Werkpro aangezien het hiervoor beschikbare budget lager geworden is. Op 3 juli 2012 hebben wij besloten om de van het Rijk ontvangen gelden van 205 duizend euro voor de jaren 2012 en 2013 ten behoeve van de regionale coördinatie nazorg ex-gedetineerden te verdelen over de Groninger gemeenten. Het aandeel van de gemeente Groningen hierin is 100 duizend euro. We willen graag de 100 duizend euro reserveren, omdat het de verwachting is dat de afbouwsubsidie hoger gaat uitvallen dan de huidige subsidie aan het HOD. Wij stellen voor het bedrag van 100 duizend euro ten gunste van de exploitatie van OCSW te bestemmen.	-100
36.	Concern	Dekking tekort Rekening 2012 na bestemming We stellen voor het tekort van de jaarrekening 2012 na het honoreren van de bestemmingsvoorstellen te dekken uit de algemene egalisatiereserve. Aan de algemene egalisatiereserve wordt een bedrag van 12,047 miljoen euro onttrokken.	12.047

Bijlage 2

2. Overzicht en toelichting voorstellen bestemming reserves Extra Beleid en wijzigingen in de reserves

Het geld dat in de begroting 2012 (en voorgaande jaren) is bestemd voor extra beleid is in 2012 nog niet allemaal besteed. Dit niet-bestede geld rekenen we niet bij het resultaat 2012, omdat afgesproken is dat extra beleidsgeld twee jaar beschikbaar blijft voor het gestelde doel. Conform die afspraak willen we nu een deel van het nog niet besteed extra beleidsgeld 2012 opnieuw bestemmen voor het oorspronkelijke doel. In onderstaand overzicht is te zien om welke posten en bedragen het gaat. Daarnaast heeft uw raad bij de begroting 2013 besloten om ter dekking van die begroting een aantal projecten stop te zetten of besloten deze anders te dekken. De beoogde dekking bedraagt 14,6 miljoen euro. De invulling van een deel van dit bedrag komt uit geld dat in reserves Extra Beleid stond.

Uit de doorlichting van reserves die wij twee keer per jaar doen blijkt dat middelen uit reserves kunnen vrijvallen ten gunste van de algemene egaliseringsreserve of dat een andere overboeking noodzakelijk is.

Reserves Extra beleid BD, OCSW MD, ROEZ en SOZawe

Dienst	Reserveposten extra beleid	In REB
37 BD	Voltooiing Noordzuidroute (RO/EZ)	100
38 BD	Vitale bedrijventerreinen (RO/EZ)	264
39 BD	Bestuurlijke dienstverlening	400
40 BD	Organisatie-ontwikkeling/frictiekosten	450
41 OCSW	Cultuurnota	2
42 OCSW	Bezoekerscentrum Beijum	120
43 RO/EZ	Fietsnota + Herinrichting Diepenring + Woonschepenhaven	1.029
44 RO/EZ	Duurzame ontwikkeling / ambitie energieneutraal 2025	736
45 RO/EZ	0-Db norm	417
46 MD	Duurzaamheid	169
47 SOZawe	Computers voor de minima	638
	Saldo reserve extra Beleid	4.325
Dienst	Reserve stadsmeierrechten	
48 BD	Vitale bedrijventerreinen (RO/EZ)	330
	Saldo reserve extra Beleid Stadsmeierrechten	330
	TOTAAL EXTRA BELEID IN RESERVE	4.655

Overige mutaties in Reserves

Dienst	Reserveposten	Bedrag
49 BD	Correctie reserve Ten Boer	35
50 RO/EZ	Egaliseringsreserve RO/EZ	154
51 DIA	Reserve WGA	30
52 MD	Egaliseringsreserve MD	9
	Overige reservemutaties	228

TOELICHTING

37.	BD	Voltooiing Noord-Zuidroute (RO/EZ) In de begroting 2013 is ter dekking een aantal projecten stopgezet of besloten deze anders te dekken. Beoogde dekking bedraagt 14,6 miljoen euro. Het restant voor de voltooiing van de aanleg van de Noord-Zuidroute is hier onderdeel van. Dit bedrag dient dus vrij te vallen ten gunste van de beoogde dekking.	100
38.	BD	Vitale Bedrijventerreinen (RO/EZ) De middelen zijn bestemd voor de revitalisering van de bedrijfsterreinen Winschoterdiep en Eemskanaal Zuid-Oost. De restant middelen zijn door uw raad beschikbaar gesteld bij de kredietaanvraag voor het uitvoeringsplan van de revitalisering bedrijventerrein Duinkerkenstraat (fase II) op 30 november 2011. Een deel van de middelen staat in de reserve Stadsmeierrechten. In voorstel 48 stellen we u voor deze middelen over te hevelen naar de reserve Extra Beleid.	264+330
39.	BD	Bestuurlijke dienstverlening De digitalisering van het project bestuurlijke dienstverlening is uitgevoerd in de 2e helft van 2012. Daarna volgt fase 2 van de implementatie. Uitvoering daarvan vindt plaats in 2013, zodat de hiervoor in 2012 beschikbare middelen zijn toegevoegd aan de reserve Extra Beleid.	400
40.	BD	Organisatie ontwikkeling In 2011 zijn de eerste stappen gezet op het gebied van de organisatieontwikkeling. In totaal is er voor de periode 2011 t/m 2013 per jaar 1 miljoen euro beschikbaar gesteld uit Extra Beleid. Daar bovenop is in de begroting 2012 nog 665 duizend euro voor het totale organisatieontwikkelingstraject beschikbaar gesteld. De komende jaren brengt de vorming van het SSC voor de onderdelen PIJOFACH en overige onderdelen van de organisatieontwikkeling zoals de transitie van bestuursdienst naar concernstaf de nodige kosten met zich mee. Ook moet er in 2013 extra aandacht gegeven worden aan de overall coördinatie op organisatieontwikkeling. Ook voor de bezuinigingen zullen we te maken krijgen met frictiekosten. De "makkelijke" bezuinigingen zijn gerealiseerd. De moeilijke posten, die gepaard kunnen gaan met frictiekosten, zullen nog volgen. Naast de bestemming van het resultaat 2012 stellen we voor het eerder gereserveerde bedrag voor dit doel te behouden.	450
41.	OCSW	Extra beleid Cultuurnota 2009-2012 Conform het besluit van uw raad Cultuurnota 2009-2012 is dit extra beleid in vier jaarlijkse termijnen van 125 duizend euro ingezet. In 2012 is de laatste termijn onttrokken. Voorgesteld wordt het resterende saldo van 2 duizend euro toe te voegen aan de AER en deze reserve op te heffen.	2
42.	OCSW	Bezoekerscentrum Beijum De boerderij in Beijum is in 2008 herbouwd door de	120

		Huismeesters en in april 2009 opgeleverd. Een van de activiteiten die vanuit de herbouwde boerderij plaats vindt, is het bezoekerscentrum Beijum. Anders dan voorheen vindt er een bundeling van de activiteiten plaats van het bezoekerscentrum. De nieuw gevormde organisatie NDE (Natuur- en Duurzaamheids Educatie) is in het voorhuis van het bezoekerscentrum gehuisvest. Het extra beleid is voor tien jaar ter beschikking gesteld voor de exploitatie van het bezoekerscentrum en is ook als zodanig meegenomen in de begroting van het NDE zoals deze is vastgesteld door uw raad in de Kadernota 'Groeien en Bloeien'.	
43.	RO/EZ	Stoppen/anders dekken projecten In de begroting 2013 is ter dekking een aantal projecten stopgezet of besloten deze anders te dekken. Beoogde dekking bedraagt 14,6 miljoen euro. Het restant van 449 duizend euro Fietsnota, 80 duizend euro Herinrichting Diepenring en 500 duizend euro aanpak van de Woonschepenhaven is hier onderdeel van. Deze bedragen dienen dus vrij te vallen ten gunste van de beoogde dekking.	1.029
44.	RO/EZ	Duurzame ontwikkeling/energieneutraal De uitvoering van het masterplan Groningen Energieneutraal loopt de komende jaren door. Onderdelen zijn o.a. de Energy Service Company (ESCo), beleid op warmte koude opslag (WKO), WKO binnenstad en aantal restwarmte- en warmtenet projecten die reeds zijn gestart (Noordwest, UMCG, Europapark en Hoogkerk).	736
45.	RO/EZ	0-db norm kamerverhuur Uw raad heeft in februari 2011 besloten dat de uitvoering van 0-db norm niet uitvoerbaar bleek (de hoogte van de te maken kosten bleken niet in verhouding zijn met de resultaten). Daarom is er gewerkt aan de 'beleidsregels geluidsreducerende maatregelen', met een wat lager ambitieniveau dan de 0db norm, namelijk 3db.	417
46.	MD	Duurzaamheid Bij uw besluit tot het opzetten van het Duurzaamheidscentrum is 82 duizend euro in de bestemmingsreserve Duurzaamheid geoormerkt ter afdekking van risico's ten aanzien van de exploitatie. Inmiddels is het Duurzaamheidscentrum in een ander vorm voortgezet en is het mogelijke risico niet opgetreden. We stellen voor deze risicoreservering ten gunste van de AER te laten vrijvallen. Aangezien Duurzame ontwikkeling/energieneutraal als project vanuit RO/EZ wordt aangestuurd, zullen wij de resterende middelen (87 duizend euro) in het vervolg als onderdeel van de reserve extra beleid RO/EZ i.p.v. reserve Extra Beleid MD presenteren. De middelen blijven onder hetzelfde programma/deelprogramma vallen.	82 + 87
47.	SOZawe	Computers voor de minima De reserve kinderfonds en armoede bedraagt ultimo 2012 638 duizend euro. Hiervan is 450 duizend euro bestemd voor armoedebeleid en het overige specifiek voor PC's voor	638

		minimagezinnen. De reserve dient in stand te blijven voor de afwikkeling van de lopende verplichtingen.	
48.	BD	Reserve Stadsmeierrechten: overheveling vitale bedrijventerreinen Bij de vaststelling van de begroting 2008, heeft uw raad bepaald hoe de bestemming van de stadsmeierrechten wordt gefaseerd. Dit bestedingsplan loopt in 2012 ten einde. In de reserve Stadsmeierrechten resteert echter nog een bedrag van 330 duizend euro voor Vitale bedrijventerreinen. Nu het formele bestedingsplan van de Stadsmeierrechten ten einde is gelopen stellen wij voor om de reserve Stadsmeierrechten op te heffen en het bedrag van 330 duizend toe te voegen aan de 264 duizend euro die voor dit doel in de reserve Extra beleid staat (zie ook voorstel 38)	330
49.	BD	Correctie reserve Ten Boer Bij de bestemming van het resultaat 2011 is verzuimd het nadelig resultaat van de dienst SOZAWE ad 35 duizend euro vanuit de uitvoering van de DVO Ten Boer in 2011 ten laste te brengen van de reserve Ten Boer. In plaats daarvan is het ten laste gebracht van de AER. We stellen voor dit te corrigeren en vanuit de reserve Ten Boer 35 duizend euro over te hevelen naar de AER.	35
50.	RO/EZ	Egalisatiereserve RO/EZ De egalisatiereserves van diensten zijn bij de begroting 2013 opgeheven. In de egalisatiereserve van RO/EZ zit nog 154 duizend euro. Deze middelen vallen vrij ten gunste van de AER.	154
51.	DIA	Reserve WGA Uw raad heeft het maximum van de bestemmingsreserve WGA bepaald op 1 miljoen euro. Per 31 december 2012 bedraagt de reserve 1,03 miljoen euro. We stellen voor om 30 duizend euro uit de reserve WGA over te hevelen naar de AER.	30
52.	MD	Egalisatiereserve MD De egalisatiereserves van diensten zijn bij de begroting 2013 opgeheven. In de egalisatiereserve van de MD zit per ultimo 2012 nog 59 duizend euro. Hiervan is al 50 duizend euro bij de begroting 2013 aan de AER toegevoegd. De resterende 9 duizend euro valt tevens vrij ten gunste van de AER.	9

Bijlage 3

3. Overzicht en toelichting nieuw in te stellen en op te heffen reserves en voorzieningen.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

1. Reserves, nieuw in te stellen
2. Reserves, op te heffen
3. Voorzieningen, ingesteld in 2012

1. Reserves nieuw in te stellen

Er zijn geen nieuwe reserves in te stellen.

2. Reserves, op te heffen

Dienst	Op te heffen reserves	Reden
BD	Stadsmeierrechten	Vastgesteld bestedingsplan loopt t/m 2012. Restsaldo betreft Vitale bedrijventerreinen. Via bestemmingsvoorstel wordt verzocht dit toe te voegen aan de reserve Extra Beleid.
DIA	Bestemmingsreserve ACG/AIM	In verband met vorming SCC wordt voorgesteld het resultaat ACG/AIM niet meer te verrekenen met de bestemmingsreserve.
OCSW	Combinatiefuncties	De reserve is uitgeput en kan worden opgeheven.
OCSW	Sport op Orde: Pieken en Dalen	Deze reserve is uitgeput en kan worden opgeheven. Op basis van een nieuw meerjaren investerings- en onderhoudsplan zal worden bekeken of het verloop aanleiding geeft tot het instellen van een (egalisatie-) onderhoudsvoorziening.
ROEZ	Groninger archeologiefonds	De reserve is uitgeput en kan worden opgeheven.
ROEZ	Euroborg	De reserve is ingezet bij de jaarrekening 2011. De reserve is daarmee uitgeput en kan worden opgeheven.
ROEZ	Stimuleringsfonds bedrijven	De reserve is uitgeput en kan worden opgeheven.

3. Voorzieningen, ingesteld in 2012

Dienst	Ingestelde voorzieningen	Doel
BD	Wachtgeld oud-wethouders	Eind 2012 ontvingen zes oud-wethouders een wachtgeldvergoeding van de gemeente Groningen. Om in 2013 aan alle wachtgeldverplichtingen voor oud-wethouders te kunnen voldoen is een voorziening gevormd waarin de volledige verplichting over 2013 (754 duizend euro) is toegevoegd. Eind 2013 zal worden bepaald of er extra middelen moeten worden toegevoegd aan de voorziening voor de verplichtingen over 2014.
OCSW	Voorziening BTW Risico	Hoogte is 60 duizend euro
ROEZ	Meerstad	Risicovoorziening Meerstad. Hoogte is 25 mln. euro.